

EESTI SKAUT

Eesti Skautide Ühingu ajakiri

jürikuu 2008

SKAUT

Fotod: Virgo Kurve

PEASKAUDI VEERG

Skm SIIMON HAAMER
peaskaut

Eesti Vabariik 90! Seda on uhke ütelda meie rahva kohta, kel on läbi sajandite olnud mitmeid võõraid valitsejaid. Kuigi sellest 90 oleme pidanud umbes 50 aastat oma taasiseseisvumisest unistama, ei ole järjepidevus katkenud. Võime olla uhked oma riigi ja rahva ning ka skautide üle, kes Vabadussõjas vapralt võideldes endast parima andsid, et tagada sellele uuele riigile vabadus.

Seda vaprust ja armastust oma rahva ning riigi vastu peame aga meiegi oma südames kandma, sest loodetavasti ei pea me sõdades ennast tõestama, kuid saame igaüks oma oskuste ja võimetega Eesti arengule kaasa aidata.

Meie organisatsioonis on aga liikmeid teistest rahvustest, kes peavad loomulikult kalliks pidama ja tundma oma päritolu ning juuri, kuid elades koos sellel maal on siiski meie ühine eesmärk, et Eesti võiks olla kohaks, kus on hea elada meil ja meie lastel ja lastelastel ja...

Ega iseseisvus iseenesest ei püsi. Osad ütlevad, et peame olema ise tublid, ja see on õige, kuid osad ütlevad veel ka, et aidaku meid selleks Jumal. Eks mõlemal on õigus ning seega talitagu igaüks vastavalt oma südame-tunnistusele ja andku enda parim osa meie ühise riigi heaks.

PEATOIMETAJA VEERG

Skm. LEHO MÄNNIKSOO
Eesti Skaut peatoimetaja

Oleme oma vabariigi 90. sünnipäeva seljataha jätnud. Suur osa sünniaastast aga on alles ees. Suuremad peod on peetud ja argipäev taas oma muredega ja rõõmudega meie igapäevaelus tagasi. Pühasid muidugi tuleb veel, need ei ole aga sellise tähendusega, kui ühe väikeriigi sünnipäev.

Olles elanud juba päris kaua siin selle maa peal, mida nimetame oma isamaaks, olen ajakirjanikuna ka näinud palju seda, mida meie noored skaudid ja nende juhid ei ole kogenud. See määrab paljuski noorte ja vanade mõnedki tõekspidamiste erinevused igal ajastul. Külalaps mõjutab see ka arusaamu oma rollist skauditöötuse andmisel, sest ei ole ju veel teada, kui palju on neid, kes seda töötust ka terve elu täidavad. Töötus antakse tihti lihtsalt niisama, kuna nii on kombeks, tungimata selle toiminguga sisusse reaalse tunnetusega kohustuse suhtes, mis sellega endale võetakse.

Mäletan, et olles skaudijuht rääkisime skaudikandidaatidega need jutud ikka enne töötuse andmist ära. Oli juhuseid, kus kandidaat muutus tõsiseks ja küsis, et kas ta peab terve elu skaudiseaduste järgi käituma ja elama.

Või ainult täiskasvanuks saamiseni? Probleemiks kerkib vahel see, et on raskusi heateo tegemisega iga päev. Enne kui seda öelda, tuleb loomulikult selgeks teha, mis on siis heategu, millega igaüks ka hakkama saab.

On tehtud mürgiseid märkusi pioneeride kohta, teadmata iga sellise ütlemise puhul kogu tõde. Ajaloos tuleb aga tõsiasjadele tagasi vaadata. Meenutagem, et skautlust ei saanud olla, see oli keelatud. Tõde on see, et skautide tõekspidamistest oli see organisatsioon palju üle võtnud ja metoodika oli väheste hälvetega lausa üks-ühele.

Tean oma kogemustest, et paljud pioneerid tegid väga häid tegusid, mida skautide puhul täna ei olegi nii teravalt märganud. Võib-olla ma eksin, see oleks tore.

Ma tean täpselt, et aidati vanu ja invaliidistunud inimesi. Mitte alati ja igal pool, aga seda tehti. Seda tegi salk, sest see oli neile ülesandeks antud. Skaudil peaks selline abivalmidus tulema skaudihingest, mida kinnitatakse töötusega. Tean vigase jalaga vanatädi Narvas, nüüd on ta juba surnud, kelle eest regulaarselt käidi poes. Tean vanurite paari siinsamas Tallinna lähedal Viljandi maantee ääres, kelle juures käidi neile puid lõhkumas ja tuppja tassimas, mitte ükskord, vaid ikka vajadusel. Tean inimest, kelle haiguse ajal hoolitseti selle eest, et tema armas koerakene saaks õigel ajal väljas oma toimingud ära teha ja toodi apteegist ravimeid jne. Samasuguseid tegusid tegid ka Punase Risti organisatsiooni noored liikmed. Meie ER poisteklubi poisid aitasid ühes laagris lastekodule puid varuda.

Ma loodan, et ka skaudid saavad selliste heategudega mitte halvemini hakkama ja kindlasti kusagil ka teevad seda. Aga võtkem eespoolöeldu siiski teatavaks.

ESÜ ajakiri EESTI SKAUT

Eesti Skautide Ühingu väljaanne

Toimetuse postiaadress: pk 260, Tallinn 10503; e-post info@skaut.ee
Peatoimetaja: Leho Männiksoo tel. 56 498 225; e-post ajakiri@skaut.ee
Toimetaja: Sirje Pool tel 56 629 678; e-post infojuht@skaut.ee.

Karolin Lillemäe tel. 56 913 430, e-post karolin.lillemae@mail.ee
Toimetuse sekretär Hele-Mai Madisson tel. 6 466 530,
e-post info@skaut.ee
Kujundus-küljendus: Gädvi Tammann tel. 56 913 962

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja lühendada.
Fotosisid ja käsikirju ei tagastata.
Ajakirja „Eesti Skaut“ toimetust tänab kõiki kirjasaatjaid ja autoreid.
Ootame uusi kaastöid.

Ootame kirjutajaid, pildistajaid, joonistajaid kui ka lihtsalt
südamusest teavitajaid.
Kaastööd saata postiaadressil: pk 260; Tallinn 10503 või
e-post info@skaut.ee
Järgmine number ilmub sügisel. Ole valmis juba täna!

trükitud triibus |

Kolmanda põlve skautmaster –

SIIMON HAAMER,

meie peaskaut

Siimon ESÜ nõupäevadel vägesid juhatamas.

Siimoniga intervjuud kokku leppides tuli välja, et ega erilisi valikuid ei olegi – peaskaudi amet annab nii privileege kui ka kohustusi, kuid võtab peaausjalikult kõvasti aega. Aega on vahel koguni nii vähe, et näiteks intervjuu päevalgi tuli välja, et päeva jooksul nagu midagi söödud ei olnudki. Õnneks olin kaasa toonud küpsiseid, nii et jutt võis alata.

KES ON SIIMON HAAMER PÄRISELT?

Enda elu töö, kahelapselise pere ja tuhandepealise skaudipere vahel jagav mees teab, et prioriteetide paikapnemine on keeruline, kuid need lokuvad lõpuks ikkagi iseenesest paika. Kõik vajalikud asjatoimetused on päevaplaanis kindlalt kirjas ja vastavalt tähtsusele tuleb neid ka korraldada. Vahetevahel juhtub, et ette tuleb veel midagi tähtsamat, siis tuleb kõik muu hilisema aja peale lükata. Õhtuti on pereisa alati oma naise Reeda ja laste Eeriku (7 a.) ning Kärdi (0,33 a.) päralt. Vahel juhtub ka nii, et päeva jooksul lõpetamata jäänud pakilised asjatoimetused jäävad öisesse aega, kui pere magama on läinud.

Õnneks on Siimon nii-öelda iseenese ülemus – olles Tartu Teoloogia Akadeemia õppeprorektor koosneb tema igapäevatöö peaausjalikult teaduskonna elu ja töö korraldamises. Pühapäeviti aitab ta ka oma isal Eenok Haameril Mustvee koguduse EELK abiõpetajana jumalateenistust läbi viia. Kuna aga enamik nädalavahetustest on skautlikest tegemistest okupeeritud, on need pühapäevased tegemised järjest harvemaks jäänud. Sama koguduse õpetaja on olnud ka Siimoni vanaisa Harri Haamer.

TRADITSIOONIDE JÄTKAMINE

Selline dünastiline muster tuleb välja ka skautlikus suunas, nimelt on need kolm Haamerite suguvõsa esindajat: Siimon, Eenok ja Harri kõik skautmasterid. Pere-kond missugune! Küsimuse peale, et mis ta arvab, kas pojast Eerikust samuti skautmaster sirgumas on, naerab uhke isa, et kõigepealt oleks Eerikul tarvis hundukski saada. Minu arvates on soodumus igatahes olemas.

Siimoni esimesed laagrikogemused on, nagu ta pojalgi, pärit varasest lapsepõlvest, nimelt korraldas tema isa 1970. aastatel suvelaagreid kristlikele noortele, kus järgiti skautlike tavaid. Toona, 1977. aastal laagris osalenud 4-aastane Siimon mäletab veel selgelt indiaanlaste mängu tomahookide, päris indiaanlase sõjarüü ja sõjakisa saatel.

PEAAEGU KOLMKÜMMEND AASTAT SKAULTLUST

1980. aastate lõpus hakkas loo peategelane ise skaudisalka juhtima. Käsil oli keskkooli lõpp, mis noored aga laiali viis ning järgnes teatav skaudiõhina langus. Juhtus aga nii, et Eesti esimeses Kanada eestlaste poolt korraldatud Metsamärgi laagris sattus Siimon ühte punkti Tõnu, Kristjani, Hannese ja Urmasega. Olgu öeldud, et Tõnu Aavasalu oli ESÜ esimene peaskaut ja Kristjan Pomm teine, kelle mantlipärija Siimon Haamer nüüd ongi. See laager oli uueks motivatsiooniks ja tõukeks tõsisemalt skautlusele aega pühendama hakata ning alates 1995. aastast on Siimon olnud eri ametikohtadel peastaabis.

Mis hoiab meie peaskauti skautluses? Eks ikka meie kõik. Ühelt poolt teised juhivad, kes kõik oma aja sellele ettevõtmisele pühendavad, on juba iseenesest innusta-

jaks – ei saa ju teistest kehvem olla. Teisalt motiveerib teda nagu kõiki juhte noorte silmade sära, kui väljenduda luuleliselt. Kolmandaks on skautlus ju väljakutse ja eneseteostus. Kõik see kokku moodustab hasardi – võiks isegi öelda, et positiivse sõltuvuse skautlusest, kui millestki, mis pakub nii palju enesearendamise ja proovilepaneku võimalusi.

SKAUTLUS ONGI ELUSTIIL

Milles see väljendub? Väikestes asjades, nagu skaudi- noa kandmisel vööl (nii oluline vidin, et ilma selleta ei saaks hakkamagi) ja suuremates, nagu oma laste kasvatamine skautliku meetodi järgi ja üleüldine loodussäästlikkus. Elustiili osaks on kujunenud ka peastaabi koosolekud, mis tingivad tihedaid reise Tallinn-Tartu maanteel. Peastaabi funktsioneerimine olevat aga mõnus ja selle koosseis energiat süstiv. Kokkuvõttes tundub, nagu ei oskakski Siimon elu ilma skautluseta ette kujutada. Kui tema ametiaeg läbi saab (teine ametiaeg 2013. aastal) on tal juba järgmine peaskaut kindlasti varnast võtta. Praegugi „sirvib” ta enda järgijat, aga nimesid ei avalda. Kuigi nii mõnelegi võib tunduda, et peaskaudi ametisse saamine võiks olla midagi uhket, on see tegelikult ka tükk vastutust. Näiteks võttis Siimonil endal lõplik nõustumine järgmiseks peaskaudiks saada aega aastaid. Amet „ei ole kerge – pigem raske...”

Noor eesti skautlus (Siimon) ja Vana eesti skautlus (Valdik) lauluhoos.

Fotod S. Haameri erakogust

SIIMONI TUGEVUSED JA NÕRKUSED

Kui ma küsisin, mida ta oma suurimaks nõrkuseks peab, tunnistas Siimon enda peale pahase ilmega, et tobedate filmide vahtima jäämine – no oleks siis veel mõni väärt film, siis oleks andestatav, aga ei! Selline niivõrd inimlik viga olevat tema suurim pahe. Pikema mõtlemise peale leidis ta ka veel, et ta ei ole piisavalt karm ütleva. Vahetevahel, kui oleks vaja oma seisukohti kindlamalt väljendada, kaldub ta hoopiski leebusele. Minu arvates on see ka plussiks – kompromissivõimelisus. Ise peab Siimon enda suurimaks plussiks enesevalitsemisuskust. Tõepoolest – endast väljas või vihast peaskauti ei ole vist kuigi paljud näinud.

LÕPETUSEKS

Need, kes juhtusid vaatama telekast „pingviinide paraadi” ehk presidendi vastuvõttu, märkasid võib-olla, et riigi esipaari kätt said suruda ka Eesti Skautide Ühingu peaskaut ja tema abikaasa. Kui paljud meist on mõelnud, mida ütlevad punasel vaibal kõndijad Toomas Hendrik Ilvesele harfihelide saatel tema kätt surudes... Mul avanes võimalus järele küsida vähemalt ühe inimese repliik. Siimon olevat ka ise selle probleemi üle kaua juurelnud. Igaks juhuks küsis ta Ilvese käest juba lähenedes, kas on üldse sünnis skaudikombe kohaselt vasaku kaega kätelda (Toomas Hendrik on ju isegi skaut). President mõistis ja lubas. Kätt surudes soovis Siimon: „Skautlikku visadust Eesti riigi hoidmisel!”

Sedasama soovin minagi Siimon Haamerile!

Skj. LIINA LAND
Tartu Ilvese lipkond

MAAILMA RAHU HEAKS – GIFTS FOR PEACE 2007

Nskm SIRJE POOL
Skautlus 100/2007 koordinaator

Skautluse 100. juubeliaasta on seljataga, kuid teeme sellele tähtsale aastale ikka ja jälle tagasivaateid. Gifts for Peace oli 2007. aasta ülemaailmne skautide projekt, mille kaudu püüti pöörata tähelepanu erinevatele kohalikele probleemidele, olgu selleks siis mõnele vähekindlustatud pere lapsele jõuludeks mänguasja kinkimine, oma puu istutamine, looduskatastroofi üle elanud piirkonda raamatukogu rajamine või kooleraepidemia peatamine. Alljärgnevalt ongi kokkuvõtlik ülevaade mõnede näidete näol sellest, mida selle projekti raames eri paigus üle maailma ette võeti ja ära tehti. Projektide eestikeelsed nimetused ei ole otsetõlged, vaid pigem märksõnalise tähendusega tegevusest.

RAUHANRAKENTAJA (RAHU TÄHENDUS)

Soome projekt oli üks vähestest, mis kandis omakeelset tõlkimata pealkirja – Rauhanrakentaja. Soome partiolaist viisid kohalike üksuste ja noorsootegevuse kaudu läbi uurimusi erinevatest arusaamadest, kellele mida rahu tähendab. Ühe osa projektist moodustas näiteks rahupostkaartide joonistamine ja sõnumite lähetamine, millest võtsid osa ka Eesti Skautide Ühingu hundid. Lisaks osalesid Soome partiopojat ja -tytöt rahvuslikus projektis koostöös UNICEFiga, mille eesmärgiks oli toetada lapsi Venemaa-Karjalas.

SOLIDARITY FOR ORPHANED, HANDICAPPED AND STREET CHILDREN (ROHKEM SALLIVUST)

Venemaal elab tänavatel või turvakodudes väga palju lapsi. Nad elavad oma elu omas karmis maailmas eraldatuna teistest. Väga paljud kodudes elavad lapsed ja noored ei tea aga sellisest elust ega probleemist endastki midagi. Selle tulemusena ei saada nn normist erinevatest inimestest aru, tekib lausa hirm, mis viib paratamatult eelarvamuste ja stereotüüpide tekkimiseni. Venemaa skaudid üritasidki seda barjääri murda, püüdes tekitada sallivust erinevates tingimustes elavate laste vahel, samuti leida võimalusi materiaalselt lastekodude, turvakodude ja lastehaiglate toetamiseks. Igas piirkonnas valisid skaudid ühe kindla grupi, kellega selle projekti raames töötada, et uurida nende vajadusi ning aidata leida võimalusi nende probleemide lahendamiseks. Projekt julgustas noori omavahel suhtlema, samuti pöörama tähelepanu keskkonnale, kus lapsed elavad, aidates siis abivajajaid vastavalt kas mänguasjade, riiete või vajalike ravimitega. Samas ei peitu vajadused tihtipeale materiaalsuses, nii aidati koristada ka lastekeskuste ümbrust ning istutada puid. Projekt oli väga praktiline – selle tulemuslikkuse arvestamiseks olid kasutusele võetud mõõdetavad parameetrid ning kokkuvõtte projektist esitatakse ka Venemaa Riigiduumale.

* Aceh (täisnimega Nanggröe Aceh Darussalam) on Indoneesia provints, asukohaga Sumatra saare põhjatipus.

HAPPINESS AND TOYS FOR CHRISTMAS (ÕNN OMA MÄNGUASJAST)

Jõulud on paljude inimeste jaoks väga eriline aeg. Belgia skaudid andsid oma panuse ühiskonnale kogudes kokku mänguasju, mida nende endised omanikud enam ei vajanud, et neid siis omakorda pühade ajal laiali jagada peredele, kelle majanduslik seis ei võimaldanud ise oma lastele jõuludeks kingitusi teha. Paljudele lastele oli see nende ainsaks kingituseks ja võib-olla ka ainsaks mänguasjaks üldse.

LET'S REBUILD ACEH (EHITAME UUESTI ÜLES ACEH*)

Loodusel on suur jõud ja nagu ükskõik milline õnnetus, ei hütta ka loodusõnnetus tulles, vähemasti mitte nii varakult endast ette teatades, et jõuaks kahjude ärahoidmiseks midagi ette võtta. Üks selliseid katastroofe juhtus ka 2003. aasta detsembris Indoneesias, kus tsunaami tõi endaga kaasa väga suuri purustusi ja palju ohvreid. Kuna selle hiidlane tagajärjed on veel siamaani tuntavad ja nähtavad, siis Indoneesia skautide projekt oligi loodud aitamaks kaasa antud piirkonna majanduslike ja ökoloogiliste probleemide lahendamisele. 1500 skauti kogunesid kuuks ajaks elama kriisipiirkonna lähiste laagrisse. Üheskoos tehti korda rannikuäär, istutati 2000 kookospalmi ja 15 000 mangroovipuud, mis kaitsevad rannikut erosiooni eest ning aitavad kaasa kalade arvukuse kasvule meres. See omakorda on aga väga oluline kohalikele elanikele, kuna kalandus on nende jaoks elutähtis sissetulekuallikas. Lisaks rajati üheksa laste mänguväljakut ning taastati raamatukogud, mis tsunaami oli maa pealt pühkinud. Et õnnetus jättis jälje mitte ainult piirkonna väljanägemisele, vaid ka inimeste hinge, siis korraldasid skaudid lastele oma emotsioonide väljaelamiseks ka näiteks erinevaid näitemängukursuseid, täiskasvanutele aga ka praktilisi oskusi andvaid kursuseid, nagu näiteks T-särkide trükkimine, küpsetamine jms, millega nad saaksid edaspidi ka elatist teenida.

LET'S SAVE OUR INDIGENOUS TREES (PÄÄSTAME PÖLISPUUD)

Puude istutamine oli veel nii mõnegi teise riigi projekti tegevuseks. Etioopias võtsid skaudid lisaks uute puude istutamisele enda hoole alla ka 50 000 põlispuud õpetades seejuures ka oma kogukonna liikmetele nende kaitsmist ja selle tähtsust.

LET'S DISARM OUR CHILDREN! (DESARMEERIME LAPSED)

Brasiilias võtab üha enam võimust nn püstolikultuur, kui konfliktide lahendamiseks kasutatakse ikka ja jälle püstolite abi ning igast väiksemastki arusaamatusest võib kasvada pöördumatu tragöödia. Brasiilia skaudid otsustasid oma projekti üles ehitada just sellest kurvast tõsiasiast lähtudes, õpetades noori lahendama erinevaid olukordi ilma püstoli abita ja hoidma eemale üldse igasugusest pürotehnikast, ka mängupüstolitest. Selle asemel organiseeriti noortele erinevaid üritusi täis rahu pooldavaid mängu- ja tegevust. Õppeprotsessis pöörati tähelepanu nii noorte intellektuaalsele, sotsiaalsele, emotsionaalsele kui vaimsele arengule, mängiti läbi erinevaid olukordi, kuidas neid rahumeelselt oleks võimalik lahendada. Noortelt ära võetud ja loovutatud püstolid aga läksid osadeks lammutamisele ning nende erinevad materjalid ümbertöötlemisele.

STOP SOCIAL VIOLENCE (PEATAME SOTSIAALSE VÄGIVALLA)

Vägivalla vastu võitlemiseks on kasutatud erinevaid meetodeid. Hispaania skaudid panid kokku videomängu, mille

eesmärk oli noorte seas edendada sallivust ja hoolivust. Kuna tänapäeval veedavad noored palju aega teleri- või arvutiekraani ees, mis on ühest küljest ehk mitte väga positiivne, kuid samas on see üks võimalustest, läbi videomängu oma sõnumiga nendeni jõuda.

GIFTS FOR PEACE: SCOUTS IN ACTION – IN PRISON! (SKAUDID VANGLAS)

Kuritegevusega võitlemiseks on samuti kasutusel erinevaid meetodeid. Hong-Kongis on noorte kuritegevus kõrgel tasemel – koolis käimise asemel veedetakse aega tänavatel, töötatakse illegaalselt, kuulutakse gangidesse, mis kõik omakorda viib väga paljud ka kriminaalsele teele. Hong-Kongi skaudid otsustasid minna oma projekti raames vanglasse, et aidata seadusega pahuksisse sattunud noortel leida edasise kuritegevuse vältimiseks mõni teine väljund ning vanglast vabanedes toetada nende sulandumist tavaühiskonda. Vanglas loodi skaudiüksuseid ning viidi läbi kursuseid skaudijuhtidele.

DU SANG POUR SAUVER DES VIES (VEREDOONORLUS)

Doonorlus on heategevus, mis ei nõua palju, küll aga annab palju. Keegi meist ei tea, millal võib saabuda hetk, kui meie enda elu sõltub vereülekande võimalikkusest. Guinea skaudid toetasid riiklikku kampaaniat kutsuda inimesi üles ja julgustada neid hakkama doonoriteks. See on lihtsaim viis kinkida kellelegi elu.

SEEING WITH YOUR HEART (NÄHA SÜDAMEGA)

Peruu San Boria 209 skaudisalk tegutses aga selle nimel, et Luis Braille pimedate koolis õppivate skaudisalgaga 211 Comas Scouts laste arengule kaasa aidata kirjutades erinevaid projekte ja kogudes tegutsemiseks raha. Koostöö nägijate ja pimedate laste vahel kujunes aga igati kahepoolseks – Luis Braille kooli skaudid õpetasid nägijaid lapsi oma olukorda ning vajadusi paremini mõistma ning vaatama maailma natuke teise pilgu läbi. Kui silmad on pimedad, tuleb otsida südamega, on oma raamatus „Väike prints” öelnud Antoine de Saint-Exupery.

BUILDING SCHOOLS IN UGANDA (KOOOLID UGANDASSE)

Kõikidel lastel maailmas on õigus haridusele. Taani skaudid õppisid tähtsustama haridust, kogudes raha koolide ehitamiseks Ugandasse. Mõned vanemad skaudid loodavad edaspidi ka ise minna Aafrikasse, et aidata oma kätega kaasa koolimajade valmimisele, teised saavad aga edaspidist protsessi jälgida Interneti vahendusel.

BRIDGING THE DIGITAL DIVIDE (DIGITAALSE VEELAHKME ÜLETAMINE)

Meie ühiskond on üha enam muutumas e-ühiskonnaks, kus väga paljud asjad saab korda aetud Interneti teel kodust lahkumata. Siiski ei ole see nii kõikide jaoks. Üheks takistuseks võib olla arvuti puudumine, teiseks see, et arvuti on, aga ei osata seda kasutada. Taivani skaudid võtsid ette ringkäigu külastades kaugemates maapiirkondades elavaid lapsi, eeldusel, et kohalikus koolis vm on olemas arvuti kasutamise võimalus ning õpetasid neile kõike seda, mida tänapäeval pakub Internet, pöörates sealjuures tähelepanu ka e-ohutudele.

BUILDING PROJECTS BETWEEN NATIVE ICELANDERS AND IMMIGRANTS (ISLAND, IMMIGRANDID JA INTEGRATSIOON)

Immigratsioon ja integratsioon on nagu kaksikutest võõrsõnad, mis käivad käsikäes, tähendades siis vastavalt sisserännet ja segunemist. Islandi skaudid võtsid oma südameasjaks Islandile saabunud immigrantide parema kohanemise ja sisseelamise soodustamise, kuna 1995. aastast alates on immigrantide arv Islandil pidevalt kasvanud ning Punase Risti

poolt läbi viidud uuring näitas, et islandlastest teismeliste suhtumine teistest rahvustest Islandile elama asunute suhtes on liialt negatiivne. Et lahenduste leidmiseks ei saa alati kõike ainult oma mätta otsast vaadata, nii proovisid ka Islandi skaudid panna endid immigrantidest eakaaslaste asemele ning olukorda ka nende pilgu läbi hinnata. Üksteisemõistmine on aluseks sellele, et integratsioon toimiks.

COMBATTING THE CHOLERA EPIDEMIC IN ANGOLA (VÕITLUS KOOLERAEPIDEEMIAGA)

Koolera on raske nakkushaigus, mida esineb eelkõige sooja kliimaga maades ja mis levib peamiselt saastunud joogivee ja toiduainete tarbimise kaudu. Angoolas on see haigus võtnud epideemia mõõdu, mistõttu otsustasid Angoola skaudid oma Gifts for Peace projekti pühendada epideemiaga võitlemisele. 3000 skauti ja skaudijuhti külastasid 245 000 peret kõige enam nakatunud piirkondades ning jagasid pereemadele vastavaid aineid, mis puhastavad kodust joogivett ning samuti nõusid, kus puhast vett hoida saaks. Samuti jagati sellekohaseid teavitavaid materjale ning vesteldi inimestega sellest, mida nad saavad nakatumise vältimiseks ise teha. Projekt viidi läbi koostöös UNICEFiga.

MUSIC, DANCE AND DRAMA FOR PEACE (MUUSIKA, TANTS JA DRAAMA RAHU HEAKS)

Ugandas on sõda kestnud juba üle 15 aasta. Muusika, tants ja näitemäng on need, mis pakuvad midagi inimese hingele ning sealsed skaudiüksused otsustasid eelmisel aastal ise võtta ette muusika kirjutamise ning anda oma rahvale rahuteemalisi kontserte ja tantsu- ning teatrietendusi, lootes sellega anda sõjas palju kaotanud inimestele tagasi lootuse rahule.

BUILDING BRIDGES (USUSILDADE LOOMINE)

Konflikte ei esine ainult sõjasituatsioonis, vaid ka usulisel tasandil. Luksemburgi skaudid ja gaidid andsid oma panuse lepituse saavutamiseks mošee taastamisega Stolacis, Bosnia ja Hertsegoviinas. Projektis osalesid katoliiklased, moslemid, õigeusklikud kristlased jt erinevatest Euroopa riikidest, jagamaks oma kogemusi nii töötubades kui aruteludes. Samuti sai renoveeritud traditsiooniline hoone, millest edaspidi loodetakse kujundada alaline multikultuurne keskus.

A GOOD TURN A DAY – KINDNESS ALL YEAR ROUND (ÜKS HEATEGU PÄEVAS)

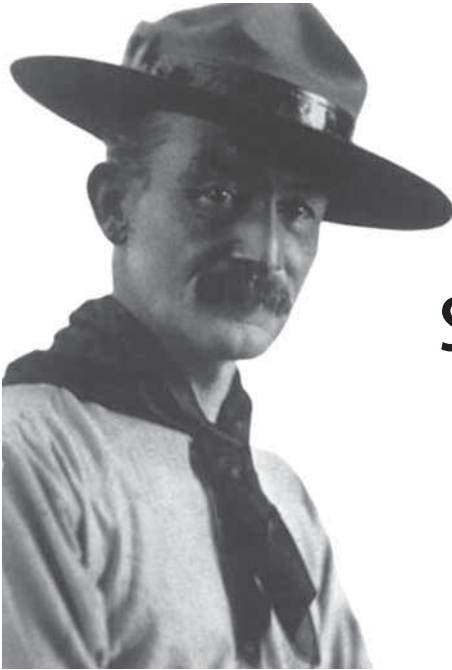
Skautluse kirjutamata seadus on teha iga päev vähemalt üks heategu. 10 000 Singapuri skauti püstitasid eesmärgiks endale teadvustatult seda mõtet ka kindlasti täita kandes läbi aasta punast käepaela kirjaga „A Good Turn a Day – Kindness all Year Round”.

Ehk leidis nendes ettevõtmistes kasvõi üks idee, mis pani sind mõtlema selle üle, kuidas kõik suured asjad saavad alguse väikestest ning kuidas ka iga väikene hundu saab oma kodu ja maailma rahu heaks midagi ära teha. Ning veel parem, kui neid ridu lugedes tekkis sul endal idee, kuidas algatada mõni ettevõtmine, mis maailma paremaks muudab, sest heategusid ei peaks tegema ju vaid pühade puhul. Alusta iseendast – ole ise see muutus, mida sa maailmas näha tahad!

Kel huvi täpsemalt Gifts for Peace projektide kohta lugeda, siis WOSMi kodulehelt, aadressilt <http://www.scout.org/en/giftsforpeace> leiate kõikide projektide kirjeldused ja veel muudki põnevat lugemist. Ka käesoleva jutu kokkupanemisel on algallikana kasutatud infot antud leheküljelt.

Rahu maailmale!

ÜLEMAAILMSE SKAUTLUSE LOOJA

5

Vana Sokrates rääkis tõtt, kui ütles:

„Pole jumalikumat ülesannet, kui see, et mees on võtnud südameasjaks hoole mitte ainult oma laste, vaid ka teiste inimeste laste kasvatamise eest.”

Noorel Bi-Pil oli neljakümnemeheline kompanii. Ta märkas, et senine õppesüsteem ei olnud tulemusrikas, õppused ei läinud päralt. Seepärast jagas ta kompanii rühmadeks ja nimetas igale rühmale juhi. Ta õpetas rühmi, aga eriti rühmajuhete, kes siis omakorda viisid õpitu oma meesteni. Tulemused olid nii head, et selline tegutsemisviis võeti varsti kogu väeosas käibe. Siit võib leida juuri ka skautlusele.

Bi-Pi esimene väeosa oli Lucknowis Gangese jõe ääres Himaalaja mäestiku veeres. Tema väeosa oligi 13. husaarirügement.

Aastail 1878-80 oli ta Londonis. Kui ta seal naases oma väeossa, oli juba Bombays käsk ees ootamas, mille sisuks oli väeosal siirduda Afganistani seal tekkinud rahutuste tõttu.

Oma mälestuste järgi koges Bi-Pi just sealsetel võitlusväljadel kõige kohutavamaid sõjaõudusi, kui nägi metsloomade näritud laipu. Seal ta küsiski iseendalt, et kas kunagi tuleb aeg, millal see kõik ei ole nii!

Lahingute järel tahtis väeosa komandör, et sõdurid oskaksid jälle naeratada. Ta palus Bi-Pid, et see etendaks sõduritele näidendi. Siit tuli talle kuulsus. Näidend oli juba valmis ja esietendus pidi olema mõne päeva pärast, kui kuuldi, et väeosa tuleb inspekteerima keegi kindral.

Mitte ainuski hing ei teadnud, kuidas see kõrge ohvitser näidendisse suhtub ning seetõttu oldi üpris ärevil. Näidendi peaproov tehti kolm päeva enne kindrali saabumist.

Lõpuks jõudis kätte see päev, mil sõdurid tulid näidendi vaatama ja ohvitserid istusid esireas. Äkki tuli teade, et kindral on jõudnud kohale päev varem, just näidendi esitamise päevaks. Etendust ära jätta enam ei saanud.

Kindral võeti vastu kõikide auavaldustega enne näidendi algust. Kindraliks oli ennast maskeerinud Bi-Pi ise! Naeru kui palju. Õige kindral saabus ka seejärel ja talle näidend meeldis.

Üheks Bi-Pi uuenduseks oli veel viiemeheliste luuregruppide loomine. Iga grupp valis sealjuures endale juhi ja need grupid tegutsesid iseseisvalt. Gruppide liikmeile anti vastavaid teadmisi luuretegevuseks ja jälgede lugemiseks ning jälgimiseks. Peagi osutusid need grupid pingelise harjutamise järel väga oskuslikeks.

Bi-Pi luuregrupid tungisid vastaspoole staabi alale nii, et nad said kuulda ja teha avastusi nende taktikaliste plaanide ja dislokatsiooni kohta.

Seni oldi vaid hea õnne kaudu ennustatud vaenlase tegevust. Bi-Pi luurerühmad muutsid võitluste käiku tunduvalt.

Aastal 1884 pidi 13. husaarirügement tagasi Inglismaale tulema, kuid nad suunati viimasel hetkel Aafrika idarannikul asuvasse Port Natali. Pärismaalased olid alustanud sõda buuride ja inglaste vastu ning hädasti oli tarvis abivägesid valge elanikkonna kaitseks.

L Ü H I D A L T • L Ü H I D A L T • L Ü H I D A L T

4. JAANUARIL TOIMUS ELO NOORTE- PARLAMENDI ISTUNG RIIGIKOGUS

ELO Noorteparlamendi istungil Riigikogus olid esindatud Eesti suuremad noorteorganisatsioonid, teiste hulgas ka Eesti Skautide Ühing.

Võtsin üritusest osa ning esinesin kõnega.

Üritus kestis tunnikese. Kõigepealt tutvustati Riigikogu hoonet. Kõnepidajatel olid samal ajal esimesed kokkupuuted sealse mikrofoniga. Natukene istumist ja kõnele mõtlemist ning siis hakkaski üritus pihta.

Esimesena tulid kõned. Kuna see aasta oli ürituse teemaks loodussõbralikkus, olid ka kõik ettekanded sellesisulised. Kohe alguse poole tuli minu kõne. Kõne läks üle ootuste hästi ning meeldiv oli vaadata kõne ajal tuttavaid nägusid publiku seast. Avastasin, et olin pabistanud rohkem, kui asi väärt oli. Peale noorteorganisatsioonide kõnesid esinesid Erakond Eestimaa Rohelised liikmed Mart Jüssi ja Marek Strandberg.

Üritus lõppes mõnede keskkonnateemaliste ettepanekute poolt/vastu hääletamisega. Noorteparlament on kindlasti üks nendest üritustest, mis juba ette oma järgmise aasta kalendrisse ära märkida.

Skj. LAURA ÕIGUS
Ökoskaudid

JÄRELDUSED JÄLGEDE JÄRGI

Jätkame katkendite avaldamist
Robert Baden-Powelli skaudiraamatust
„Scouting for Boys“.

JÄRELDUSED JÄLGEDE PÕHJAL

Kui skaut on õppinud märke tähele panema, siis peab ta õppima järeldusi tegema ja tähendusi välja lugema. Ameerika ajakirjas Forest and Stream oli hea näide, kuidas skaut märke ja tähendusi näeb, kui ta seda õppinud on.

EKSINUD SÕDUR

Indias eksis kord üks ratsaväelane ära ja ta kaaslased otsisid kõikjalt. Nad kohtasid juhuslikult pärismaalast ja küsisid, kas ta on nende sõpra näinud. Ta vastas: „Kas te mõtlete ühte väga pikka sõdurit, kes ratsutab kõrbil hobusel, kes kergelt lonkab?“

Ratsaväelased vastasid, et just tema ning küsisid, kus poiss meest nägi. Poiss vastas, et ta ei ole teda näinud, aga teab, kuhu ta läks.

Seepeale mehed vahistasid ta arvates, et nende sõber mõrvati ja poiss oli sellest kuulnud. Poiss seletas neile, et ta nägi jälgi ning võib näidata kus. Poiss viis mehed kohani, kus märgid näitasid, et eksinu oli peatunud. Hobune oli ennast puu vastu hõõrunud ja paar jöhvi puukoore külge jätnud, mis näitasid, et hobune oli kõrb. Kabja jälgede järgi võis järeldada, et hobune lonkas, sest üks jälg ei olnud nii sügavat jälge jätnud kui teised, samuti oli üks jalg lühemat sammu käinud. See, et mees oli sõdur, näitas tanksaapa jälg. Siis küsisid mehed poisilt, kuidas ta teadis, et mees oli pikk. Siis näitas poiss murdunud oksa, mis oleks tavalise pikkusega mehe haardest väljas. Järelduste tegemine on nagu raamatu lugemine.

Kui poiss, keda kunagi lugema ei ole õpetatud, sind raamatuga näeks, küsiks ta: „Kuidas sa seda teed?“. Vastaksid, et lehel olevad väikesed märgid on tähed, tähed moodustavad sõnu, sõnad lauseid ja laused annavad omakorda informatsiooni.

Samamoodi näeb treenitud skaut väikseid märke ja jälgi, teeb selliseid järeldusi, mida kogemusteta mees ei suudaks. Kui märkide lugemist tihti harjutada, võib tähenduse juba ühest põgusast pilgust välja lugeda. Samamoodi loeme raamatut iga sõna täht-tähelt veerimata.

ABIKS VAID PUULEHT

Matabele sõja ajal luuras B-P koos ühe pärismaalasega suurel, rohtunud la-
gendikul Matopo mäe juures. Äkki märkasid mehed murul värskeid jälgi – rohukõrred olid tallatud, aga veel rohelisi.

Kõik kõrred olid ühte suunda kallutatud, mis näitas kus suunas käijad olid läinud. Jälgede järgi minnes jõuti varsti liivasele maalapile, kus mehed järeldasid, et teelised olid mitu naist (väikesed jalajäljed, sirge äär ja väikesed sammud) ja poissi (väikesed jalajäljed, kõver äär ja pikemad sammud). Nad kõndisid rahulikult mägede poole, mis olid umbes 5 miili kaugusel. Arvati, et vastased end just seal peidavad.

Siis märkasid mehed ühte lehte 10 jardi teest eemal. Mitme miili kaugusel ei olnud puid, aga nad teadsid, et sellise lehega puu kasvas ühes külas, mis oli 15 kilomeetri kaugusel jälgede tulemise suunas. Järeldati, et naised olid tulnud sealt külast ja läinud mägede poole, leht kaasas. Kui leht üles korjati, märgati selle niiskust ja lõhna kohaliku õlle järele. Lühikesed sammuvahed näitasid, et naised kandsid midagi. Nii arvatigi, et kohalike kommete järgi kandsid kohalikud pea peal õllekanne, mis olid kaetud selliste lehtedega, et vedelik üle ei loksuks. Üks nendest lehtedest kukkus maha ja järelikult kandis tuul selle edasi. Lehe leidmise ajal kell seitse ei olnud tuult, aga kella viie paiku oli.

Niisi arvasid mehed nende väikeste märkide põhjal, et salk naisi ja poisse olid öösel 15 miili kaugusest külast õlut toonud ja mägedes peituvatele vaenlastele viinud ning saabunud sinna kella kuue paiku.

Mehed hakkasid tõenäoliselt kohe õlut jooma (sest paari tunniga see rikneb) ja selleks ajaks, kui mehed sinna jõuaksid, oleksid vaenlased unised ega peaks eriti hoolsalt vahti, nii et luurajatel oleks hea võimalus nende asukoht üles märkida.

Mehed läksid jälgi mööda edasi, leidsid vaenlase, uurisid nende peidukohta ja said raskusteta kätte vajaliku informatsiooni.

Seda kõike tänu ühele lehele. Nii tähtis on märgata iga väikest asja!

Tõlkinud
skj. KAROLIN LILLEMÄE

KOLME AJASTU RISTID

Skau did ja lipud on kogu skautluse ajaloo jooksul olnud lahutamatud. Sümbolid eristavad nii hundupesi kui ühendavad suuri malevaid. Rahvusvahelistes suurlaagrites ühendab lehviv lipurivi erinevate maade skau did üheks suureks vennaskonnaks ja võimaldab kohe aru saada, millistest maailma osadest on kohale tulnud.

Aga kas kõik skau did oskavad ka lugeda seda lippudes kirjutatud kirja kusagil suurlaagri keskväljakul või vähemalt selle järgi ütelda, milliste riikide esindajad on sinna kokku sõitnud?

Näiteks, kui sada aastat tagasi esimeses skaudilaagris lehviv lipp, millel valgel põhjal punane rist, siis mis lipp see niisugune oli? Kas mitte Püha Jüri ei ratsutanud selle lipu all lohemaoga võitlema?

Igal lipul on oma ajalugu ja kohati on see üpriski keeruline. Kuna tähistasime skautluse sajandat sünnipäeva ja see liikumine sai alguse Inglismaalt, siis heidamegi esimesena pilgu Suurbritannia lipuloole, mis algas ilmselt siis, kui kuninglikud vibulaskjad kinnitasid rinda Püha Jüri risti kujutise, millest sai Saja-aastase sõja ajal rahvuslipp punase ristiga hõbedasel põhjal. Sõjahüüuks aga "Püha Jüri ja vana Inglismaa!"

Kui Šotimaa kuningast James VI Stuartist sai Inglismaa kuningas James I, siis lisati Püha Jüri sümboliseerivale ristile teine, Šotimaa patrooni püha Andrease valge rist. Nagu veidi hiljem ka loete, on lipul kokku kolm sümbolit kolme ristina, kusjuures heraldika seaduse kohaselt ükski rist ei tohi teineteisega kokku joosta. Suurbritannia lipule on Püha Andreas andnud valge risti sinisel põhjal ja ka nimetuse Union Jack. Jack olevat olnud Inglise ja Šotimaa ühendanud kuningas James I hellitusnimi. Selle kahekordse ristiga lipp tõsteti üles ka ookeanilaeva „Mayflower” lipumasti, kui purjekas võttis suuna Ameerikale esimeste inglise kolonistidega pardal.

Inglise kuningas Georg III kuulutas 1. jaanuaril 1801 välja Iirimaa ja Suurbritannia liidu ja lipp sai juurde veel ühe risti.

Kolme ristiga lipu kujund on leidnud kindla koha ka Britannia ühenduse endiste ja praeguste dominioonide lippudel (Austraalia, Kanada, Uus-Meremaa jt.).

SUURBRITANNIA LIPP

Suurbritannia lipp ehk Union Jack (Union Flag) on, nagu öeldud, kombinatsioon kolmest lipust ja praegune kujundus pärineb aastast 1801 (kinnitati 1. jaanuaril). Lipu esimene versioon valmis 1603, kui Inglise ja Šoti kroonid ühendati. Huvitav on see, et lippu pole kunagi seadusega kehtestatud.

Riigi ametlik nimetus on Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik ja koosneb Inglismaast, Šotimaast, Walesist ja Põhja-Iirimaa.

Kuningas Henry VIII ühendas Inglismaa ja Walesi parlamendid 1536. aastal. Šotimaa kuningas James VI päris 1603. aastal Inglismaa trooni. Temast sai kuningas James I. Nende riikide parlamendid ühendati aastal 1707. Sellest ajast olid kasutusel nimed Ühendkuningriik, Suurbritannia Kuningriik. 1801-1922 ühendati kogu Iirimaa riigiga, aga 1922 moodustati lõuna osas Iirimaa vabariik ja põhja pool sai osaks Ühendkuningriigist. 1926. aastast on kasutusel nimi Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik.

Lipp koosneb:

Inglismaa lipust – punane rist valgel põhjal (Püha Jüri rist). See on kasutusel tõenäoliselt Richard Lõvisüdame aegadest – ristsõdadest, ametlikult aga 1227. aastast.

Šotimaa lipust – valge rist sinisel põhjal (Püha Andrease rist). Šoti kuningas Eochaid olevat taevast näinud valget risti, mis ennustas võidukat lahingut (kasutatakse juba 1180. aastast). Ametlikult võeti kasutusele 1286.

Põhja-Iirimaa lipust – punane diagonaalne rist valgel taustal on Püha Patricku rist (ametlikult kasutatakse Põhja-Iirimaa ainult Union Jacki).

Wales on ka Ühendkuningriigi osa. Walesi lipp – koosneb kahest horisontaalsest väljast, millest ülemine on valge ja alumine roheline. Keskosa kaunistab punane lohe (lahingulippudel kasutusel juba 7. sajandist). Üldiselt on lipp kasutusel 15. sajandist. Ametlikult võeti lipp kasutusele 1959. aastal. Nende pühak on Püha David. Walesi lippu ei ole Ühendkuningriigi lipul kujutatud, sest selleks ajaks kui esimene versioon Union Jackist tehti, oli Wales juba Inglismaaga ühendatud.

Lisaks:

Lipu mõõtmed: 1 : 2. Rahvaarv (2007): 60 776 000.

Pühakute päevad:

Püha Jüri päev 23. aprill, Püha Andrew päev 30. november, Püha Davidi päev 1. märts ja Püha Patricku päeva 17. märts.

Inglismaa rahvuslill on (juba Rooside sõja ajast) punane roos, Šotimaa karuohakas, Walesis nartsiss ja porrulauk ning Iirimaa ristikehin.

Usundid: protestantism, katoliiklus, islam, hinduism, judaism, budaidism, muud.

Veel infot:

<http://www.crwflags.com/fotw/flags/gb.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/Union_Flag

TALLINNA RÄNDURITE KLUBI HEATEGU

Juba eelmisest kevadest toimuvad rändurite klubiõhtud iga kuu kolmandal kolmapäeval kell 18.00 Pühavaimu skaudi-ruumis Tallinnas. Igal kohtumisel on oma teema või tegevus. Detsembrikuus otsustasime teha toredate heateo – külastasime kümnekonna ränduriga Tallinna Lastekodu Laste Varjupaika Koplis.

Tänu Rotary Klubi ja Galvexi töötajate rahalisele toetusele saime lastele väga vahvad jõuluringid osta. Pagaripoiste abiga saime lastega küpsetada kuhjaga maitsvaid piparkooke.

Laste Varjupaigas võeti meid soojalt vastu. Meil oli kaasas lisaks kingitustele küllaga magusat, manguasju, raamatuid ja arendavaid mängu.

Juhataja tutvustas meile Laste Varjupaiga eluolu ning nii mõnegi pani see jutt mõttesse ja avardas teadmisi sotsiaalses vallas.

Ühiselt küpsetasime ja kaunistasime piparkooke ja selle käigus saime lastega lähemalt tuttavaks. Valdik tõmbas kõiki kaasa mänguplatsile. Kõigil oli väga lõbus.

Koosolemine oli huvitav ja hea ning jäime sinna kauemaks, et ühineda lastega õhtuteeks. Nii tore oli kõik koos ümber laua istuda ja juttu ajada. Lastele väga meeldis meiega koos olla. Mõistsime ka seda, et tegelikult on vähe ainult sellest, kui anda üle ukse kingipakid, vaid hästi oluline on näidata, et tahame nendega suhelda ja tegeleda, sest tihtilugu tulevad nad sellisest keskkonnast, kus neid pole tähele pandudki.

Õhtu oli tore ja läks igati korda. Osadel tekkis sügavam huvi edaspidigi varjupaiga tegemistes kaasa lüüa. Läksime kõik soojade tunnetega hilisõhtul laiali. Suur aitäh kõigile, kes selle õhtu lastele toredaks ja meelde jäävaks tegid.

Skj. KATRIN RATAS ja skj. KRISTIINA NIILER
Tallinna Rändurite Klubi
Autorite fotod

Sharjahis Eestit esindamas

17.-23. jaanuarini 2008 toimus Araabia Ühendemiraatides, Sharjah emiraadis ülemaailmne skautide kogunemine „Skautlus ja humanitaartöö“. Sharjah valitseja, šaik dr Sultan bin Mohamed al Quasimmi kutsel oli oma esindaja saatnud 108 maailma riiki.

Esindaja kohta käivate piirangute tõttu olid kõik kohalolijad meessoost skaudid vanuses 18-21 eluaastat. Eestist käisingi seal mina, Tartu Ilvese lipkonnast.

Avan oma reisi päevikulaadse ülevaatenähtena:

15. jaanuar: Sõitsin öhtul Tallinna lennujaamast Amsterdam. Kuigi alguses tundus, et Amsterdamis on mul aega hirmus palju, tuli lõpuks välja, et kuna lennuk Eestist hilines ja Schipoli lennujaam on ikka väga suur, ei jäänudki teisele lennukile minekul aega üle. Lennuk Tallinnast Amsterdam oli täpselt niisugune, nagu nad siin meil ikka käivad, aga Amsterdamist edasi liikudes oli lennunduses toimunud kiire areng – sõitsin Boeing 777-ga, kus oli 9 rida kõrvuti, kohalikud ekraanid igale reisijale ja muidugi tekk ja padi.

16. jaanuar: Saabusin Dubaisse kohaliku aja järgi kell 6.20. Minu suurimaks üllatuseks (olin muretsenud, kas keegi mulle ikka vastu tuleb) nägin kohe lennukist välja astudes silti enda nimega. Selle kandja, üks imepispikene hiinlanna, oligi koos pakikandjaga (!) mulle vastu saadetud. Edasi juhutati mind ühte lounge'i, kus olid juba oma koha sisse seadnud rändurid Hiinast, Nigeeriast ja Mauriitiusest. Nendest saidki minu esimesed tuttavad. Väike hiinlanna aga küsis mu passi ja pagasikirjeldust ning pakkus kohvi ja kooke. Seejärel läks ta minu passiga kontrolli. Endal ei olnud tõesti mingitki võimalust midagi teha. Varsti asusimegi Sharjah' poole teele.

Sharjah on emiraat kohe Dubai kõrval. Teekond sinna kestis umbes pool tundi, mille jooksul me ei jõudnud kohalikke vaatamisväärsusi ära imestada: terve linn oli täis ehitatud suuri mitmetasandilisi kiirteid, nende ääres olid mõlemal pool suured uhked villad. Kohalikust teeliiklusest veel niipalju, et kuigi seal on välja ehitatud väga võimas kiirteedevõrgustik, ei kohku kohalikud autojuhid tagasi tee lühendamiseks (meie arust) täiesti suvalises kohas kõrbesse keerata, et sealseid otseteid kasutada. Kiirteede ehitamises oli neil veel üks kummaline erijoon – ainus ristmikuliik, mida seal tunnustatakse, on ringristmik.

Teekond lõppes laagris. Kohalik Sjarjah Scout Mission asub sisuliselt šeigi lossi hoovis, nii et meie laagrist oli palee ilusasti näha ja suur valvatud piirdeaed ümbritses ka laagrit. Skaudihoone ise oli omaette vaatamisväärsus – maja oli ühekorruseline ruudukujuline umbes 25 meetrit pikk ehi-

tis, kus kõik põrandad olid säravast marmorist ja juba sisse minnes avanes esimene vaade meile koosolekuruumi, mille sisustus annab silmad ette enamusele Eesti firmade koosolekusaalidele. Lisaks sellele oli neil hoones veel arvutiklass, raadioruum, puhkenurk, suur saal (plasttoolidega) ja rohkelt erinevaid pingongi ja lauajalgpallimänge. Laagrialal oli välja ehitatud kaks suurt WC- ja dušimaja, murukattega jalgpalliväljak, korvpalli- ja võrkpalliväljakud.

Kohale jõudnud, saime kõigepealt võimaluse reisiväsimus välja magada. Keskpäeval ärkasin, käisin registratuuris ja uurisin lähemalt laagriala. Siis oli kohale jõudnud juba umbes 30 rändurit eri riikidest. Laagri ees oli suur lippudega ääristatud allee, kuhu heiskasid ka ühe oma kaasavõetud lippudest. Edasine päev möödus telkide ülespanekuga ja tutvumismängudega. Telkidest veel niipalju, et need olid suured sõjaväetelgid, mille püstitasime sisuliselt kõrbesse, samas olid telkides maas vaibad ning igale oli ette nähtud raudvoodi. Öhtul hilja saime oma esimesed kingitused – spordikoti koos laagri T-särgi, mütsi, kaelaräti ja pastakaga.

Rahvuslik öhtu: mina, Kamerun ja Mongoolia.

17. jaanuar: Teisel päeval toimus külastus Sharjah Loodus- asjaloo muuseumi ja Loomastiku Kaitsekeskusesse. Nägime kõikvõimalikke erinevaid gekosid, madusid, rotte, kalu, leopardi ja hääne. Öhtupoolikul oli tuletõrjerepresentatsioon. See oli tõeline naljanumber, vaatamata nende hirmuhketele kiirabi- ja tuletõrjeautodele piirduvad päästeoskused enamasti vaid rividriilliga, mis neil tõele au andes ka väga hästi välja tuli. Neist uhketest kiirabiautodest veel, et kui hiljem üks poiss oma jala välja väänas ja sealt abi otsima läks (üks suur tuletõrjeauto ja mõned väiksemad kiirabiautod seisis kogu aeg meie laagris), selgus et autos sees pole midagi muud, kui tavaline autoapteek.

Eraldi teema on söök. See oli tõesti super! See, et kohalikud sealihai ei söö, oli muidugi hirmutav, ent kõik muu korvas selle täielikult. Meile pakuti rootsi laua süsteemi järgi igal lõuna- ja õhtusöögil sisuliselt samu toite, ent nende valik oli suur. Tavaliseks menüüks oli näiteks kolme sorti eri maitsega riisi, friikartulid, nelja sorti eri maitsega kana (grillitud, 2 eri šašlõkki, mingi kaste ja paneeritud) siis veel vähilisi ja kotlette, suured lambalihatükid, millel tõesti ei olnud seda lambamaitset, mingi pisikese linnu (äkki vuti) koivad ja muidugi iga söögi kõrval pitsaleib. Salateid oli kolm suurt vaagnat, magustoiduks kolm eri värvi tarretist, küpsetisi, ja minu lemmikud, kookoseküpsised, ja veel mingid kohalikud imelikud road, mille maitsemisega ma piirdusin. Lisaks oli alati söögi kõrval puuvilju ja Pepsi, 7up ning vesi jogurtitopsides.

Ilm oli kummaline. Esimesel päeval sadas sisuliselt terve päeva, teisel päeval näitas natuke päikest ka, aga temperatuur oli kuskil 15 – 20 kraadi. Igatahes oli mustanahalistel ja kohalikel hirmus külm, kohalikud rääkisid, et neil pole mitu aastat nii külm olnud ja panid jopesid selga, samal ajal kui minul näiteks oli ülimõnus lühikeste pükste ja skaudivormiga.

18. jaanuar: Kolmas päev oli esimene päev, kus ka midagi asjalikku toimus. Hommikul kohe peale sööki olid loengud kogunemise teemal. Neist parim oli Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) presentatsioon, mis oli just sellest, mida skaudid saaks teha maailma kriisikolletes ja probleemipiirkondades. Põhiline raskuseks langeski kohalikele skautidele, kes peaksid rahvast mobiliseerima ja kohalikke teadmisi ära kasutama. Lisaks olid veel presentatsioonid Araabia liigalt, Emiraatide skaudiorganisatsioonilt ja Araabia skaudiregioonilt.

Öhtupoolikul oli siis see osa, milleks me tegelikult olime sinna läinud: et vahetada kogemusi humanitaarvallas. Meid jagati kolme gruppi: looduskatastroofid, inimese poolt põhjustatud katastroofid ja ühiskonna abistamine tavaolukorras. Osalesin kolmanda grupi töös, ent kuna selgus, et meil on ainult tund aega kogu grupi jaoks, siis saavad presentatsiooni teha ainult need, kellel on slaidipresentatsioon, mida oli 4 meie grupis. Seejärel arutasime küsimusi „Mida on skaudid siamaani saavutanud” ja „Mida saab teha, et me oleks edaspidi edukamad”, muidugi meie grupi teema raames.

Öhtul külastasime Al Quasba parki, tegelikult oli see üks suur maja, mille ühes väga uhkes saalis vaatasime filmi Sharjah' emiraadist ja mängisime spordimänge. Väljas tegime veel tiiru vaaterattaga.

19. jaanuar: Hommikul oli meil loeng linnugripist. Kohale oli ilmunud ka WOSMi värske peasekretär Luc Pannissod, kes ka uljalt sõna võttis. Ta viibis üritusel kuni lõpuni. Hommikupooliku lõpetas eilsete grupitööde kokkuvõtmine.

Siis algas suur ettevalmistus pidulikuks tseremooniaks. Ehk siis et öhtupoolikuks panime oma rahvusnäitused üles ja vaibad pandi igale poole maha ning kaamerad üles, sest kokku valgus päris suur hulk rahvast ja muidugi see, kelle jaoks seda kõike tehti, Sharjahi valitseja šeik Al-Quasimmi. Temaga oli

Jõudsime kohale. Tagaplaanil kohalik skaudikeskus. Vasakult: Hiina, Mauriitius, Eesti, Nigeeria.

pidulik tseremoonia, me saime valged rahutuvid, mida õhku lasta ja eelpoolmainitud tuletõrjujad kordasid oma etendust, nüüd jõudis asi juba sinnani, et suure ähmiga pörkasid keset lava kaks autot kokku. Seejärel käis šeik meie näituse läbi, igaüks sai võimaluse tema kätt suruda ja talle midagi kinkida. Kindlasti kõige tähtsam mees, kelle kätt ma surunud olen. Kohalikele on ta nagu jumal, igas majas on kindlasti suur pilt temast, tublimatel veel tema isast ja Abu Dhabi šeigist – ta on neil ka riigi president.

20. jaanuar: Viienda päeva hommikul olid väga igavad loengud. Asi tipnes veel sellega, et kaks kolmest loengust olid araabia keeles ja üks üldse ilma tõlketa. Teemadeks olid Sharjah heategevusorganisatsioon, Punane Poolkuu ja Raadioamatöörde klubi (selles oli natuke huvitavat juttu ka).

Aga öhtupooliku täitis safari. Jeepidega mööda kõrbemägesid sõitmine on tõeline adrenaliinipomm. See on üks neist kogemustest, mida igaüks peaks oma elu jooksul korra läbi tegema. Pärast sõitu kõrbes oli meil toit ja programm koos lühikese kaamelisõiduga keset kõrbe. Üllatus oli ka – seda lubati tükki aega ette, et tuleb uhke üllatus ja kõik poisid (me ei olnud algusest saati ühtki naisterahvast näinud) lootsid, et tuleb tantsijanna. Kõikide ülimaks pettumuseks oli meessoost mustkunstnik.

21. jaanuar: Juba mitu päeva oli räägitud, et sel päeval sõidame hommikul kell kuus välja, et igale poole õigeaegselt jõuda. Hommikul kell kuus olid üleval eestlane, soomlased, norralane, inglased ja lõuna-aafriklane. Bussijuhid ärkasid kell pool seitse. Selline hilinemine oli tegelikult terve ürituse jooksul vägagi tüüpiline. Sõit viis meid igatahes Al-Sumaleia saarele, mis asus Abu Dhabi lähedal. Saar kuulub mingisugusele kuninglikule klubile ning ega sinna muud rahvast eriti lastagi. Meile tehti erand. Meile näidati seal igatahes araabiapärast mesindust, tegime ühe tõeliselt kiire ja raputava kaamelisõidu ja saime proovida ka araabia traavleid. Teisele grupile toimus laskevõistlus ning nad käisid vaatamas linde, kes nägid välja nagu jaanalinnu ja vuti ristandid. Söögi kõrval näidati meile kohaliku araabia kohvi valmistamiskunsti. Öhtu suhtes oli meil tekkinud suur lootus, et äkki saame minna poodidesse, ent järjekordse venituse tõttu piirdus see paadisõiduga Dubais.

22. jaanuar: Viimase tegevuspäeva hommikul oli meil külastada mingisse kohalikku teaduskeskusesse. Igatahes demonstreeriti meile seal vanade käsikirjade taastamist ja kõike sellega seonduvat. Öhtupoolikul käisime Sharjah ülikoolis. See oli ülivõimas. Asutatud ainult 5 aastat tagasi, on ülikoolilinn näiteks Tartust ikka tublisti suurem ja majad näevad kõik ikka väga uhked välja. Jääb vaid loota, et neil seal ikka midagi õpetatakse ka, mitte nagu paljude muude asjadega, mis seal ainult väljastpoolt üliilusad paistavad.

KÕRVEMAA SKAUDID TALIMÄNGUDEL OTEPÄÄL

Päev koolis oli olnud veidi eripärane. Meil ei olnud sellel päeval tunde. Aitasime õpetajatel läbi viia meie kodukandi kirjaniku sünniaastapäevale pühendatud üle-Eestilist õpilaste võistluse „Hansenist Tammasaareni”. Kohe pärast ürituse lõppu kihutasime noortekeskuse juurde, kus meid juba ootas buss Rakvere Tarva lipkonna skautidega. Korjasime teelt veel mõned tüdrukud ja oligi meie 25-liikmeline kamp koos. Aune, meie skaudijuht, veel imestas, et seekord ei jäänudki kedagi tulemata. Tublid olime olnud.

Algas teekond Otepäele. Igavesti pikk sõit oli ja kõht kippus tühjaks minema. Aune küll lubas, et kui kohale jõuame, antakse kohe süüa. Ta olevat ette teatanud, et jääme hiljaks ja meile pannakse söök kõrvale. Kohale jõudes selgus, et kõik teised olid juba kusagile läinud ja meie lubatud söögist ei olnud haisugi. No, mis teha, tegime ühise külastuse poodi, igaüks ostis midagi nalja kustustuseks. Aune võttis ekstra veel kõigile jagamiseks head küpsist ja juua.

Olime taas saalis magamas, suur saal on selleks kõige ebameeldivam. Kuigi seal oli päris hea loomulik ventilatsioon, jäi pärast suusatamise ringi saalis õhku väheks

ja see, mis seal oli, haises ebameelivalt. Soovitus edasiste korraldajatele, palun ärge pange meid suurde saali juustuhaisu sisse magama!

Ühes asjas jõudsimel veel selgusele – Kõrvemaa lipkond oli sellel korral kohal kõige tugevama esindusega. Meid oli ikka igast vanusegrupist ja arvuliselt kõige rohkem. Kahjuks aga, võib-olla ka õnneks, oli laagris üldse suhteliselt vähe osalejaid, kokku üle 130. Aune väitis, et tema mäletab veel talimängusid, kus osales 450 skauti, aga need ilusad ajad on vist möödas. Samas saime selles väikeses seltskonnas kõigiga suhelda ja kõige lähedamad olid Otepää väikesed noormehed, kes pidid majas korda hoidma ja valvasid ukseesist. Joonistasime nende lipkonnale uue armsa karuga märgi, loodan, et see on neil ikka alles.

Tänu meie rohkele hulgale saime ka kõigest osa võtta, mida meile pakuti. Oleksime küll tahtnud ka kõik „snowtubinguga” veeloiku liugu lasta. Algul öeldi, et saab vaid neli igast üksusest – väga ebaaus. Aune suutis siiski ka teise võistkonna välja kaubelda ja pärast tuli välja, et ka kõik teised oleksid saanud sõita, aga siis olime meie juba koolis kuivamas.

Laupäeva hommikul osalesime ka ühel lippude lehvitamise üritusel, me ei saanud üldse aru, mida meilt tahteti. Ronisime mööda järsku Tehvandi hüppemäe nõlva ülesse ja pidi lippudega lehvitama – seda filmiti. Pärast saime lihapiirukat (mmm-nämme) ja sooja teed. Osadel meist veel vedas, et sai üles torni ronida, mina kahjuks nende hulgas ei olnud. Aa, muide, saime teada ka, et see filmimine oli 24. veebruari Eesti Televisiooni Valgamaa Vabariigi aastapäeva tervituse klipp (meie, järvakad, esindasime Valgamaad!).

Mõlemal õhtul oli disko. Päris lahedad peod olid! Teisel õhtul tuli teha ka etteasted. See asi oli küll organiseerimata – diskor vaatas nagu veidrikke, kui me oma plaadiga kohale ujusime ja tahtsime tingimata just oma loo järgi tantsida. Pika läbirääkimise tulemusel saimegi oma muusika ja tantsisime juba kodus õpitud tantsu teistele ette. Mingid kaks Rakvere kutti tulid meie tantsu sisse breikima, õnneks nad meid väga sassi ei suutnud ajada – surusime nad sujuvalt selja taha ära. Pärast selgus, et nende juht oli nad saatnud, et mis need tüdrukud seal ikka omaette tantsivad!

Nojah, eks ikka juhtub. Hiljem esinesid ka Siilid – väga lahe ja Hottal, kahjuks ülejäänud jäid vist diskorile alla või ei olnud nad nii veenvad, kui meie neli tüdrukut.

Need, kes meid esindades osalesid kõigil võistlustel, tegid päris ilusa töö auhinnalaual. Väga head tulemused. Pean ütleva, et Kõrvemaa lipkond on tegijate lipkond. Teised tegijad on muidugi Otepää Karude lipkond – nemad ju tegid ära Talimängud. Meil oli väga lahe ja läheme järgmisel korral kindlasti jälle!

Triin Väisanen,
Rain Kütismaa,
Ragne Rande
Kõrvemaa lipkond

Omadele kaasa elamas.

*Kiiremad ja tugevamad said ka
vääriliselt autasustatud.*

Skautlik-sportlikud talveröömuud.

Fotod: Kõrvemaa lipkonna arhiiv

Kõo vald asub Viljandi maakonna põhjaosas, piirinaabriteks on Kolga-Jaani vald, Suure-Jaani vald ja Võhma linn Viljandimaal, Türi ja Imavere vald Järvamaal ja Põltsamaa vald Jõgevamaal. Idee sellesse valda hundukari luua tekkis, kui olin käinud Tallinnas ja veidi täpsemalt skautlusega tutvunud.

2007. aasta 8. oktoobril saimegi lastega kokku ja alustasime oma tegevusega. Koondused toimuvad igal nädalal ja seal me mängime, laulame, tantsime ning räägime juttu, samas täname ka taskuteatmikuis kirjutatud katsepunkte.

Meie esimene väljasõit oli Kuremaale Metsajõulupuu laagrisse 15. detsembril. Laager oli väga vahva, sest saime ise valmistada martsipani, õlgedest mehikesi ja käis ka jõuluvana.

Teiseks suuremaks ettevõtmiseks võime lugeda Eesti Vabariigi iseseisvuspäeval, 24. veebruaril toimunud sõitu Pilistverre, meie kihelkonna keskusesse. Plaanis oli anda hundulu-

badus ja tähistada ka isamaa sünnipäeva. Kokku olid kutsutud kihelkonna perepojad ja -tütred – hundud Kõo vallast, 4H klubi liikmed Imavere vallast ning noorkotkad ja kodutütred Võhma linnast. Iga organisatsioon rääkis veidi endast, seejärel tutvustati meile pastoraadihoonet ja seal olevat näitust. Kell 19.00 alustasime piduliku lubaduste ja töötuste andmisega.

Noorkotkastel on välja kujunenud kindel traditsioon, kuidas oma töötust lugeda, nii saimegi osa nende traditsioonidest ka ise lubadust andes. Kõigepealt toodi Lipulaulu saatel saali lipud, seejärel laulsime uhkelt Eesti hünni ning külla tulnud kodutütardel oli ette valmistatud asjakohane luulekava. Kõigepealt töötasid noorkotkad ja kodutütar sarnaselt skautidele austada jumalat ja armastada isamaad, seejärel oli meie kord. Kuna allakirjutanu pidi skauditöötust andma, viisid tsereemonia läbi skaudijuhid Tartust – Helen Liiv ja Marko Pill. Nad olid nõus vormis kohale tulema ja meie noort salka veidi aitama. Suur-suur aitäh teile!

Pärast töötust palusid noorkotkaste Sakala Maleva esindajad meid ka pidulaua ümber, mis on samuti noorkotkaste töötusteremoonia traditsiooniks.

Kuna oli ka Iseseisvuspäev, otsustasime viia küünlad kommunismiohvrite memoriaalile ehk kivikangrulle, Jüri Vilmsi hauale ja Vabadussõjas võidelnute mälestuskivile. Jagasime laiali küünlad ja tõrvikud ning kõndisime elava tule valgel üheskoos Pilistvere kalmistu poole. Õudusjutud ja vaimulood tulid lastele iseenesest meelde ning teekond oli pikk ja väsitav. Retk lõppes kirikus, mida tutvustas meile Pilistvere vaimulik Vello Salum. Tagasiteel bussis olime väsinud, kuid õnnelikud – olime ju nüüd lubaduse andnud hundud!

Skj. Katre Saar, Kõo hundukarja juht

KÕO HUNDUKARJA TEGEMISTEST

Aastal 2002 istusid taluõuele kokku Vaila küla elanikud ja pidasid plaani, et kuna külaelanikud suhtlevad omavahel aktiivselt, võiks olla lausa organisatsioon, mis juhiks Vääna kandi (Humala, Liikva, Vahi, Vaila ja Vääna) külaelu edendamist ning selle organisatsiooni tegevuse koordineerimiseks aga külakeskus, kus saaks üritusi korraldada. Vääna küla teeservas olev tühi hoone, endine mõisaait, valitigi tulevaseks külakeskuseks.

Praeguseks on nimetatud organisatsioon aktiivselt tegutsenud kaks aastat. Koos liikmetega säilitame eesti rahva kultuuripärandit, tähistame tähtpäevi, korraldame koolitusi ja organiseerime noorsootööd. Tegutsevad ka mitmed huvialaringid. Noorsootöö üle külaelanikega aru pidades jõudsimegi järeldusele, et Vääna kandi noortele on igati eeskujuks Eesti skaudid.

Teadmiste, tehniliste ja praktiliste oskuste ja linnastumise kasv ning samas kasvatus ühekülgisus, kus vohab vabakasvatus ja sellest tulenevad ohud, mõjutas meid osade seltsi liikmetega otsima teid noorte kasvatus parematele ja otstarbekohasematele radadele juhtimiseks.

Milleks on vaja skautlust?

Kuna skautlus on selline kasvatusviis, kus eluks vajalikku moraalselt, vaimset ja kehalist ettevalmistust süsteemi piires kasutavad üksteist vastastikku toetades ja jälgides noored ise, leidsime, et selline lahendus on noorte elu paremaks muutmiseks igati sobiv.

Tutvusime skaudijuhiga Valdik Kask lipkonnast Okas-kannel. Tema ellusuhtumine ja innustav jutt skautlusest lõpetas kõik kahtlused selle vajalikkusest Vääna kandis.

Hundud ja skaudijuht Valdik Kask abiks Vääna Külakoja kangastelgede ülespanekul.

Nii saigi loodud uus hundude pesa ka Vääna kanti. Praeguseks on liikmeskonnas 10 noort, kes koos vanematega ootavad innustatult igat koondust. Pesale nime polegi veel jõudnud panna. Sügisest aga on plaan skaudiikka jõudmas noortest esimese Vääna kandi skaudisalgaga moodustamine ja täiendada hundude pesa. Ka külaelanike seast kostub heakskiitu vastloodud hundude pesa suunas. „Lõpuks ometi on leitud meie noortele eneseväljundi võimalus“.

MTÜ Vääna Külakoda ja Vääna kandi külaelanike poolt lipkonnale edu ja kordaminekut soovides.

Angela Loot, MTÜ Vääna Külakoja juhtaja

TERE VÄÄNA KÜLAKOJA POOLT!

Lastehommik Vääna Külakoja. Skaudijuht Valdik Kask näitamas skautide valmistatud puidust pastapliiatsit.

Fotode autor Angela Loot

10:12:14PM

Metssiga, meie tavaline metsaelanik

Nii on see meil täna. Alati aga pole see nii olnud. Veel 50 aasta eest arvati nende arvuks Eestis vaid 300-400 looma, täna juba umbes 17,5-18 tuhat ja ehk enamgi. Suurtest jahiloomadest on meil nendest rohkem ainult metskitsi.

Metssiga elab meil niiskemates kuuse-, sega- ja lehtmetsas, kus kasvab rohkem põõsaid, on lopsakat alustaimestikku puude all, kust toitu leida. Teda võib kohata ka okaspuutihnikutes, sooservades, jõgede ääres, kus kasvab pilliroogu, põldude lähedastes metsades – üldse seal, kus ta leiab endale toitu ja varju. Suvel eelistab ta elada rohkem soistes leht- ja segametsades, talvel aga tihedama alusmetsaga kuusikutes.

Eesti Skautide Ühingu ajakiri – juunikuu 2008

Eesti Jahimeeste Seltsi direktor Andres Lillemäe metsseaga tött vaatamas.

Enda elualadel kujunevad neil välja enam-vähem kindlad käigurajad, magamis- (puhke-) ja kümbluskohad – poriaugud, kus võetakse nn porivanne nahal olevatest parasiitidest vabanemiseks. Seal lähedal olevate puude vastu käiakse endid ka sügamas – nahka puhastamas, elamispaika märgistamas. Niisugused kohad on looduses kergesti äratuntavad – ümbrus sigade jälgi täis, maapind üles tuhnutud, põõsaid lõhutud jne.

Suvel on metssea elu kerge. Löö aga sobivas kohas kärss maapinda ja otsi sealt metsakõdust mullast toitu – putukaid ja nende tõuke, vihmausse, tigused, taimede juuri ja muud söödavat, sest metssiga on loom, kes sööb nii loomset kui taimset toitu, seega kõigesööja. Talvel on olukord aga teine. Maapind on külmunud, tihti sügava lumega. Siis on raske liikuda kui ka toitu otsida. Appi tulevad siis jahimehed, viies neile metsa toiduks kartuleid, teravilja, maisi, ka köögijäätmeid, näiteks kartulikoori, mida nad kindlatel söödakohtadel siis süüa saavad.

Aasta 2007/2008 talv oli eriline, sest maapind oli peaaegu külmumata, lumevaene ja polnud nende elul vigagi. Söödakohtade külastamisele lisaks tuhni ka ise, kus seda andis teha. Üldse on tuhnimine metsseale põhiline toiduhankimise

viis – umbes 2/3 toidust saab ta tuhnimise teel. Kohtades, kus metssiga elab palju, võib nende maasonkimise kohti näha isegi maanteede kraavikallastel. Olen seda näinud näiteks Soomaa rahvusparkis.

Pean aga lisama, et metssiga ei söö üksnes seda toitu, mida leiab tuhnimisega. Ta sööb ka seeni, marju, tammetõrusid, pähkleid, lindude mune ja nende poegi. Muuseas on metssiga ka selles süüdi (peale talumehe kartuli- ja viljapõldude rüüstamise), et täna on meil nii vähe kanalisi-tetri, metsiseid, laanepüüsid, kes pesitsevad maapinnal. Metssiga oma suure isuga püüab madusid, sisalikke, hiiri, konni, sööb korjuseid ja isegi hukkunud liigikaaslast, s.o. teisi metssigu. Putukate ja nende tõukude söömisega toob metssiga ka mõningast kasu. On ju nende hulgas mitmeid metsakahjureid, näiteks maipõrnika tõuke, mis mullas elades närvivad puude jt. taimede juuri, kahjustades eriti metsakultuure või männikärsakaid jt.

Eluviisilt on metssiga karjaloom, kes elab mõneliikmelistest gruppidest kuni 10 ja enama loomaliste karjadeni. Sinna kuulub igas vanuses loomi – põrsaid, kesikuid (1-2-aastasi noori sigu), täiskasvanuid emasloomi (emiseid) ja isasloomi (kulde). Ainult vanad kuldid tahavad üksinda elada ja ühinevad karjaga ainult jooksu- ehk pulmaajal, meil tavaliselt detsembris. Uus põlvkond (ühel emisel 3-10 põrsast), sünnib aprillis.

Meeltest on metsseal terav kuulmine ja hea haistmine, nägemine on märksa nõrgem. Meenub üks öhtueelne jahilkäik. Seisin ühel lagendikul metsaservas, kui kuulsin äkki metsast sigade tulekut. Jäin paigale neid ootama. Paari minuti pärast olidki nad (grupp noori sigu) metsast väljas ja liikusid minu suunas edasi. Kuna olin nende suhtes peaaegu allatuult, siis nad ei avastanud mind enne, kui olid jõudnud minust umbes 7-8m kaugusele, siis alles märkasid. Küllap oleksid mind ehk ka varem märganud, aga endi vahel „vesteldes” oli nende tähelepanu sellele koondunud. Muidugi, vanad loomad on palju ettevaatlikumad ja tähelepanelikumad.

Ka puhkeolukorras olles ei hoia nad alati vaikust. Ikka on neil endi vahel midagi jagada, juba karjasisesest hierarhiast (nõrgemate-tugevamatele allumisest) tulenevalt.

Oma loomult pole metssiga tige loom ja temaga juhuslikul kohtumisel pole karta, et ta võiks sind rünnata. Kõigil meil elavatel metsloomadel on inimese ees respekti tunne ja nad kaovad tavaliselt juba enne seda, kui oled neid märganud. Küll aga võib põrsastega emis vahel teha näilise rünnaku, joostes veidi tülitaja poole, taandub aga ikka ise. Tõeliselt võib aga rünnata haavatud loom, kui on surutud väljapääsmatusse olukorda. Eriti ohtlikud selles on vanad kuldid.

Kuidas tuna ära häiritud metssiga? Ta tõstab pea ja tõmbab pahinal õhku sisse. Ehmatuse korral urahtab valjult ja lühidalt. Tema saba asend on tal ohu näitaja. Häiritud loom tõstab rippuva saba ülespoole – tardub sekunditeks selles asendis ja – põgeneb. Siis ei maksa sellest kartma lüüa ega ise jooksma, põgenema pista. Alati on targem rahulikult paigale jääda. Eriti oluline on see kohtumisel kiskjatega – karu või hundiga. Just nende eest põgenemisega võite kiskjas vallandada jälitamise refleksi. Jääge paigale ja kui vaja – karjuge valjult ta peale. Loom põgeneb ise sinu eest!

ILMAR ROOTSI

MIDA ÜTLEB – ROTARY?

Rotary on ühiskonna teenimisele pühendunud organisatsioon, mille põhimõtetest tähtsaim on Nelja küsimuse test. Selle koostas Chicago rotariaan Herbert J. Taylor 1930. aastate sügava majanduskriisi ajal oma firma personalile. Tema eesmärgiks oli luua eetiline baas, mis aitaks firmal eriti rasketes töötingimustes edukalt toime tulla.

Kaalu oma mõtteid, sõnu ja tegusid, küsides endalt:

- 1) Kas see on tõde?
- 2) Kas see on õiglane kõigi asjaosaliste suhtes?
- 3) Kas see tugevdab head tahet ja sõprust?
- 4) Kas see on kõigile asjaosalistele kasulik?

ROTARY AJALUGU

Advokaat Paul P. Harrise (sünd. 19.04.1868) kutsel kogunesid 23. veebruaril 1905. aastal neli meest ühte Unity Building'u (praegu 127 North Dearborn Building) büroosse Chicagos, Illinoisi osariigis USAs. Kohal olid söekaupmees Silvester Schiele, kaevandusinsener Gustavus E. Loehr, rätsepatöökoja omanik Hiram E. Shorey ja tollal 37-aastane Paul Harris. Mehed otsustasid luua klubi, mis põhineks ideel, mille üle Harris oli juurelnud viimasel viiel aastal. See kõlas: ärimedhed võiksid olla ja peaksid olema omavahel sõbrad. Klubi asutati Schiele büroos peetud koosolekul, kus Schiele ise valiti presidendiks. Paul Harris keeldus vastu võtmast ühtegi ametit uues klubis ja temast ei saanud klubi presidenti enne kui kahe aasta pärast. On tähelepanuväärne, et kõik selle klubi asutajaliikmed tundsid end üpris võõrastena suures linnas. Nad olid tulnud Chicagosse väiksematest piirkondadest, et tegeleda äri ja ilmselt tundsid vajadust heade sõprade järele, kes asendaksid neid sõprussidemeid, mis katkesid varasemast elukohast ärakolimise tõttu. Esimese rotary-klubi eesmärgiks oli sõpruse, vendluse ja omavahelise abistamise edendamine.

ROTARY NIMI

Ühel esimestest koosolekutest tehti rohkesti ettepanekuid uue ühenduse nime kohta. Vastu võeti Paul Harrise poolt pakutud „Rotary”, mis põhines alguses kasutusele võetud moodusele koguneda kordamööda iga klubiliikme töökohas.

Uue klubi liikmeskond kasvas kiiresti. Kogunemine liikmete töökohtades muutus ebamugavaks, mistõttu klubi hakkas pidama oma koosolekuid ühendatult lõunasöökidega. Hiljem muutusid koosolekud iganädalasteks lõunateks.

MÕTE LAIENEMISEST

Paul Harriselt on tihti küsitud, kas ta kujutles rotary-liikumisele alust pannes, et see muutub ülemaailmseks? 1947. aastal ütles Paul Harris selle kohta (Walter Erko Rotary käsiraamatu järgi) järgmiselt:

„Kui mees istutab kevadel õrna puutaime, ei või ta olla kindel, et sellest kasvab uhke puu. Ta võib ainult soovida talle kosutavat vihma ja mahedat päikesepaiste ja saatuse sõbralikku naeratust. Kui ta märkab esimesi pungi, tohib ta hakata unistama puu lopsakast varjust. Rotary algus ei olnud kuigivõrd tähelepanuväärne. Noored ärimedhed, kes olid enamasti pärit

maalt, tulid minu kutsel kokku. Linnaeluga kohanematud, kogunesime aitamaks üksteist ja pakkumaks vastastikku oma sõprust. Olime olnud üksildased ja leidsime rohu üksinduse vastu”.

LEVIMINE ÜLE KOGU MAAILMA

1905 Paul Harris asutas esimese klubi Chicagos
 1910 Esimene konvent Chicagos. Klubisid oli 16 ja liikmeid kokku 1500
 1911 Asutati esimene klubi Londonis, rotary-liikumine oli ületanud Atlandi ookeani. Asutati ajakiri „The Rotarian”
 1912 Asutati rotary-klubide rahvusvaheline ühendus.
 Paul Harris sai aunimetuse President Emeritus, kui ta tõmbus tagasi aktiivsest tegevusest seoses abiellumisega 1910. aastal
 1920 Madridis asutati mandri-Euroopa esimene klubi
 1925 Loodi Rotary Internationali büroo Zürichis
 1926 Asutati esimesed rotary-klubid Rootsisis ja Soomes. Paul Harris tegutses rotary-liikumise hea tahte saadikuna mitmel pool maailmas.
 1929 Käivitus rahvusvaheline noorsoovahetus.
 1929 Eesti rotary-kaardile. Eesti astus rotary-maailma 1920. aastate lõpus, kui asutati Tallinna Rotary Klubi. Ametlik asutamispäev oli 13. detsember 1929. a.
 1932 Paul Harris käis Helsingis ja Tallinnas ja istutas „sõpruse puu” (kase) Helsingi Kaivopuustosse
 1933 Herbert J. Taylor Chicagost lõi „Nelja küsimuse testi” nime all tuntud lühikese eetilise reeglistiku
 1947 Paul Harris suri Chicagos

SINGAPURI DEKLARATSIOON

Äri- ja kutseelus tegutsevatele rotariaanidele formuleeriti kaheksapunktiline eetiline deklaratsioon 1989. aastal Singapuris peetud Seadusandliku Kogu koosolekul.

Äri- ja kutseelus tegutseva rotariaanina pean oma kohuseks:

1. suhtuda oma elukutsesse kui võimalusse teenida ühiskonda;
2. järgida ustavalt nii kirjas kui vaimus oma kutseala eetilisi norme, oma riigi seadusi ja oma ühiskonna moraalinorme;
3. teha kõike tõstmaks oma elukutse prestiiži ja edendamaks kõrgemaid eetilisi väärtusi oma ametis;
4. olla aus ja erapooletu oma tööandja, töötajate, töökaaslaste, konkurentide, klientide, avalikkuse ning kõikide nende suhtes, kellega mul on äri- või kutsealaseid sidemeid;
5. austada ja hinnata kõiki ühiskonnale kasulikke ameteid;
6. pakkuda oma kutsealaseid oskusi abiks, kui üritatakse leida töövõimalusi noortele, püütakse aidata spetsiaalsete probleemide tõttu kannatavaid inimesi ja tõstetakse minu kodukoha elukvaliteeti;
7. olla aus pakkudes oma teenuseid või tooteid ja esindades oma äri- või kutseala avalikkuse ees;
8. mitte paluda teistelt rotariaanidelt ja mitte võimaldada ka ise neile sellist eesõigust või soodustust, mida ma tavaliselt ei võimaldaks oma teistele äripartneritele või ametikaaslastele.

LEIKKIKURSSI JA LIPPUKUNNAN JOHTAMISKURSSI

Skj. VALDIK KASK
Lpk. Okaskannel juht

Taaskord sai kinga ninaotsad suunatud põhja poole ja seekord skautlikku tarkust taga ajamas. Käisin kahel erineval koolitusel. Esimene neist oli Leikkikurssi – mängude koolitus, mis toimus 12.–14.10.2007

Osalejate ridades lisaks minule olid veel mänglev Rita Okaskandlest, naerev Andres, muigav Andzelika ja itsitav Agathe Rakverest, Päidest.

Üsna raske on sõnadesse panna seda elamust. Oli uusi ja vanu, huvitavate variatsioonide ja naljakate uuendustega mängu igale eale. Mänge jagus õue ja siseruumidesse, rahulikuks tegevuseks ja aktiivsemaks olemiseks. Huvitav oli näha, kuidas Soomes mängitakse ja õpitakse

mängima. Naerge, naerge. Vahel tulebki õppida mängima. Kuigi seda otseselt ei õpetatud, sai õpitud ka iseseisvalt juurde. Nii et, kui kohtume, siis mängime.

Teine kursus oli Lippukunna juhtamiskurssi – Lippukunna juhtimise kursus. No tegelik pilt oli väheke teine. Nimelt Rasmusega Ökoskautidest koos kursusel osaledes saime üsna ruttu aru, et oleme saanud nõ boonuse. Nimelt on ju Soomes lippukunna suurus võrreldav meie suht suure malevaga. Osalejatest väikseim lippukond oli 60 pealine ja muretsesid, et on liiga väikesed teiste kõrval. Kursus toimus töögruppides ja saime praktilisi paberimajanduse, mõttetöö, „ajuraju“, otsustamist nõudvaid ja fantaasiat nõudvaid ülesandeid. Kogu kursuse vältel mängiti alguses väga segane, kuid lõpuks ülipõnevaks kujunenud lippukunna (loe: suure maleva) juhtimise mäng. Pidi vastu võtma otsuseid, mis üritusi teha ja kes korraldab ja palju maksma läheb jne. Meie käsutuses oli ka mängu raha ja etteantud mõned kohustused. Selle mängu tegi kõige paremaks see, et minu, Rasmuse ja veel nelja soome skaudi poolt juhitud lippukond võitis selle mängu. Jee!

Siin ka siis mõned pildid üritustelt.

SEENIORSKAUDID ÜKSTEIST VEEL EI UNUSTA

Eesti Skautlik Antoni Keskgild on sulanud tasapisi kokku, tegutsedes veel ainult Tallinnas. Üks tegusamaid liikmeid elab nüüd Rakveres vanurite hooldekodus „Kuldne sügis“. Teda käis 87. sünnipäeva puhul õnnitlemas sõiduautotäis gildivendiõdesid.

Veel on meie Antoni gildis neid, kelle skauditee algas Eesti Vabariigis enne II maailmasõda ja kes on läbi kogu elu pidanud kinni skauditöotusest ja skaudiseadustest ning ühinenud esimesel võimalusel taassündinud skaudiorganisatsiooniga. See seltskond, kes Kostjale külla sõitis õnne soovima, koosnes just nendest gildiskauditidest, kus erandi moodustas vaid selle kirjutise autor. Konstantin Rostfeld teadis meie tulekust ja ootas kohutust pikisilmi.

„Skautluses olen olnud 1934. aastast, olin 14-aastane. Praegu olen 87. Kümnendal oktoobril on sünnipäev. 1934 astusin koolipäevil skaudiks Rakveres, hundu seisus jäi läbimata. Seal oli lipkond skaute, neid oli paarikümne ümber. Kõik olid agarad kohe põhikirja õppima ja peagi said ka kolmanda järgu skaudi nõuded selgeks,“ alustas oma mälestusi Konstantin Rostfeldt, kui olime istunud kähku kaetud sünnipäevalaua taha.

Nagu jutust selgus, meeldis Kostjale skautlus ja see oli ka niisugune iga, et otsiti põnevat tegevust, mida skautlus ka pakkus. Põhitegevuseks koondustel käimine ja matkamine. Ring on täis, Konstantin on taas Rakveres. Viisime talle ka järjekordselt ilmunud ajakirja „Eesti Skaut“ värskel numbril. Tal oli sellest väga hea meel, aga selle sirvimiseks kohe ei läinud, sest nägemine on kadumas ja lugeda saab vaid suure luubi abil, see aga võtab tüki aega. Käinud istumas tiigi kaldal ja vaadanud sinikaelpartide liuglemist selle veel, lükkasime mälestustevankri taas veerema.

„Rakveres ma lõpetasin reaalkooli ja siis ma läksin Tallinna tööle ja edasi õppima. Tallinnas ei jätnud ma kasutamata võimalust saada Tallinna Skautide Maleva II rühma liikmeks. Juhiks oli täidlane mees, kelle nime ma ei mäleta enam. See oli üks vanimaid skaudirühmi Tallinnas, nimega RAJALEIDJAD. See oli üks parimaid rühmi Tallinnas!“ oli Konstantini hääles uhkust.

Ta tegi seal läbi II ja I astme nõuded.

Skautlus aga ei olnud kogu selle aja jooksul Konstantinil hingest kuhugi kadunud ega kadunud ka edaspidi,

nagu näitab tõik, et skautluse pöranda alt väljudes taasliitus ta sellega kohe.

Konstantin oli olnud aastaid gildi aktiivsemaid liikmeid, kellele viimastel aastatel võlgneti tänu mitme päris oma kooskäämise ja juhatuse ruumi omamise eest, kus sai hoida nii skautlikku atribuutikat kui dokumente ning vastu võtta välismaalt külla sõitnud seniorskau-te. Esimene oma ruum, kus gild tegutsema hakkas, oli kelder Tina tänaval. See osutus aga ebakindlaks paigaks, mis tuli mõne aasta pärast hüljata. Pärast Tina tänavaleldrit rääkiski suure toa gildile välja Kostja, see asus Tallinna Piimäihingu hoones Vilmsi tänaval. Kui seal aga mõningate aastate möödudes hakkasid tegutsema erafirmad, pidi gild oma asjad järjekordselt kokku pakkima ja jälle oli Kostja see, kes gildile ruumi leidis Tallinna Kutsehariduse Keskuses.

Mõne aasta möödudes pidi gild ka sealt lahkuma, sest seda ruumi oli tarvis jällegi kohvikuks, mis asus n.ö. üle koridori, laiendamiseks. Seejärel maandus gild oma kokkusaamistega juba Kristiine Keskuses ja juhatuse ning dokumendid said säilituspaiga Tallinna Pensionäride Ühenduse majas. Nii ongi skaudigildi pillutatud siiasinna ja kuna gildis on valdavalt vanad seniorskau-did, kes oma pensioniea tõttu vaevu suudavad liikmemak-sust üle olla, ei tule kõne allagi mingi oma ruumi üüri-misest. Skaudimaju meil Eestimaal ei ole, kus nii vanad kui noored skaudid omaksid ruume ühe katuse all, nii tulebki leppida sellise lendleva eluviisiga. Skautlust ei peeta Eestimaal enam nii oluliseks liikumiseks, kui see oli Eesti Vabariigis enne II maailmasõda.

Kostja külaliste hulgas oli seekord teinegi Rakvere skaut, Elmar Ruuben.

Elmar Ruuben: ”Ma ei kuule hästi. Ma olin suurtü-kiväes, aga seal tuli ka hobustega tegemist teha. Hobune hakkas perutama ja tohter ütles, et kui oleks hobune sentimeeter maad kaugemale ulatanud ja minu pea sentimeeter maad lähemal olnud, siis poleks minuga enam vaja tal tegeleda. Teine asi oli, et kuna ma olin suurtüki-väelane ja käisid ju kõvad paugud, kolmas asi oli see, et ma pärast sõda hakkasin tegelema laskmisega, üheksa aastat järjest. Lugesin ära, et ühe aastaga lasin ära 6400 pauku. Kes olid vanemad kui meie, need panid vatitopid kõrva ja neil oli rinnataskus kohustuslikuks atribuudiks heegelnõel, sest ilma selleta enam vatitoppi kõrvast ära ei saanud. Heegelnõela konksuga sai need välja, nii kõ-vasti olid paugud need tropid sinna kõrva vastu trum-minahka kinni löönud. Aga meiesugused nooremad mehed naersid, et ei need paugud tee midagi ja troppe ei kasutanud. Nüüd on see aeg käes, et saad aru, mis lollu-sega oled hakkama saanud.”

Konstantin: ”Noh, me suhtleme siin ju ka! Olen käinud kolmes hooldekodus ja rääkinud skautlusest ja seejärel palun tõusta püsti ja laulda skautide hümmi, see on laul, mida kõik teavad ja vanad laulavadki seda, et „Eestimaa, mu isamaa, kuis nii armas oled sa...”

„Kuidas sa gildi sattusid ja kas töid teisi ka kaasa?”

Sellepeale tõusis püsti Laine Aruvee, ESAK aktiivne liige kes on olnud ka gildi peavanem, ja ütles: ”Tema naine suri ära ja kuna Eeri, minu mees, oli ka skaut, siis

Seniorskaudid „Kuldses sügises“. Vasakult Leho Männiksoo, Konstantin Rostfeldt (in memoriam), Elmar Ruuben ja Erich Ahven.

meid kutsuti matusele. See oli Tartus. Siis ma ütlesin, et kui see leina-aeg saab mööda, tule siis ka meie skaudigildi!”

„Ta tuli siis Tartust Tallinna?“

„Jah! Kas tema proua oli gaid?“

„Jaa, jaa! Oleme eluaeg koos käinud, skaudid ja gaidid. Ta elas siis Tallinnas Telliskivi tänaval.“

Skautide Vene tänava tornis nad siis paljud kokku saidki. See torn kannab Breemeni torni nime ka täna, skaute seal aga enam ei ole.

Elmar: „Meie Kostjaga hakkasime skaudiks siin, Rakveres. Minu skaudikaabu peaks olema seal üle tiigi paistva maja keldris. 1938. aastal võtsin kaabu ja panin sinna. Kool sai läbi. Mõtlesin, et lähen ja küsin, kas see on alles, aga pole jõudnud veel. Priimann Eerik oli meil skaudijuht. Tema on nüüd Pärnamäel, saatsime ta ära.“

Konstantin: „Kui on tulemas mingeid suuremaid skautlikke üritusi, siis teatage mulle ka! Ega keegi ei keela mul siit tulemast ja osa võtmast. Juhatajaga me saame hästi läbi ja tema alati toetab mind.“

„See on väga paljuütlev avaldus, mis näitab sinu skaudihinge! Aga mis teid kõiki siinviibijaid gildi tõi?“

„Seitsekümmend aastat skaut olnud, see pole nali“ ütles Konstantin.

Laine: „Mind tõi sinna skaut Tauram ja isamaa-armastus. Ma olin ju kaheksa või üheksa aastane, kui helakeseks sain. Ja see niisugune kollektiivsus ja eestlaste ühtekuuluvuse tunne. Ma olen „sada aastat“ vana varsti, aga mäletan, kuidas Konstantin Päts oli rõdu peal, ma ei mäleta, mis sündmus see oli, skaudid seisid seal igaljuhul reas ja President ütles: „Tulgu, mis tuleb, olge eestased ja jääge eestlasteks!“ See on mul siamaani meeles.“

Laine: „Aga kui Tauram helistas ja ütles, et tule ka ja ma vastasin, et ma pole skaut olnud, olin gaid, siis ütles, et tule ikkagi, et sinu Eeri või õgemini Erich oli ka skaut ja skaudiliikumisse kuulusid ka gaidid.“

Seekord räägiti täiel häälel neid mälestusi ja nende kaugeate aegade meenutused tõid vanadesse silmadesse tagasi noorusliku sära. Anton Õunapuu skaudigildi liikmed olid sõiduga Rakverre sooritanud ühe heateo, mille meenutamine hiljem gildi kokkusaamisel Tallinnas tõi teistegi hinge tunded, et skautlus seob inimesi ka kõrges eas ja võib-olla veelgi tugevamini kui kunagi enne.

Skm. LEHO MÄNNIKSOO

EESTI VABARIIK 90

On hea meel tõdeda, et Eesti Vabariik otsustas pidada oma 90. sünnipäeva Pärnus, linnas, kus esimesena loeti ette Eesti Vabariigi iseseisvusmanifest.

Seda, et linn valmistub pidulikuks sündmuseks, hakkasid Pärnumaa skaudid ja gaidid omal nahal tunda saama juba detsembris 2007, kui toimus esimene nõupidamine arutlemaks, milline on pidustustel Pärnu linna noorte ning skautide ja gaidide roll. Plaanis oli ju palju selliseid üritusi, mis ei olnud mitte niivõrd traditsioonilised kuivõrd pidulikud.

Umbes nädal enne sünnipäeva, kes seda selles ettevalmistuse tuhinas täpselt meelde jõuab jätta, hakkas Pärnu ennast vaikselt pidurüüsse sättima. Siinkohal tasub ära märkida, et pärnakate jaoks on Eesti riigi sünnipäev alati olnud 23. veebruar, mitte 24. veebruar.

Vana sild kaeti rahvusvärvides vimplitega – sealt läbi sõites tekkis ikka sünnipäeva tunne küll! Üritustega seotud kohtadesse hakkasid tekkima sinimustvalged vanikud ja kõikisugu muud pidulikud asjandused. Kõik viitas sellele, et Pärnu rahvas annab endast parima, et riigi 90. sünnipäeva väärikalt tähistada. Peaasi, et saaks ilmataadiga kaubale – sünnipäeva nädalal oli ainult vihma ja igasugust ebamäära ollust taevast kraevahele sadanud. Reede õhtul, sünnipäeva päeva eelõhtul, toimusid veel läbirääkimised ilmataadiga. Pidupäeva paraadi pea- proov toimus lausvihmas. Vaestest sõduripoistest oli päris kahju.

Pidupäeva hommik, 23. veebruar, tervitas meid kõiki päikesepaistelise ja kevadise ilmaga. Kohe hommikul oli tunda, et päev tuleb ülev ja meelde jääv. Laupäevane Pärnu kesklinn nägi sinimustvalge välja. Majadel lehvisid Eesti trikoloorid, tänavad olid sinimustvalgete lipukestega jalutavatest inimestes tulvil. Ei mäletagi enam, millal sellist rahvamurdu sinimustvalgetega viimati oma silmaga nägin – ehk paarkümmend aastat tagasi, kui toimus taasiseseisvumine.

Hurraa, vihma pole!

Sellel päeval oli üle terve linna plaanitud päris palju üritusi ja selge oli, et igale poole ei jõua. Esimeseks suuremaks ürituseks, kus Pärnumaa skaudid ja gaidid osalesid, oli Rüütli platsil avatav monument, mis kujutas endast ajaloolise Endla teatri rōdu. On ju teada, et Eesti iseseisvusmanifesti luges ette Maapäeva saadik Hugo Kuusner 23. veebruaril 1918 õhtul kell kaheksa Endla seltsimaja rōdult.

Aastapäeva hommikul kella kümne ajal hakkasid inimesed kogunema ja ennast parematele vaatekohtadele sättima. Meie maleva liikmete ülesandeks oli seista lipuvalves ning korraldada nii, et monumenti avamist vaatama tulnud oleksid neile ettenähtud kohtades. Sedavõrd palju rahvast, nagu monumenti avamisele kohale tuli, minu mälu ei mäleta. Inimestest ummistus terve Rüütli plats ning Pärnumaa Skautide ja Gaidide Maleva liikmetel koos politseiga oli päris tegu, et rah-

vas püsiks neile ette antud piirides. Rahva meelolu oli ülev ja võimas. Kuna ilm oli soe, otsustasid lippurid olla vormis. See tekitas koheselt palju elevust kohale tulnute seas ning lisas üritusele pidulikkust. Ausamba avasid president Toomas Hendrik Ilves ja Pärnu linnaeape Mart Viisitamm, monumenti õnnistas sisse Elisabeti koguduse õpetaja Enn Auksmann. Avamisel osalesid veel teisedki Eesti ja Pärnu kõrged tegelased.

Vaevalt jõudis monumenti avamistseremoonia lõppeda kui rahvas hakkas valguma Keskväljaku poole, kus südapäeval pidi algama kaitsejõudude paraad.

Paraad sammub

Veerand tundi enne keskpäeva on paraadi marsruudi-äärsed tänavad nõnda rahvast tulvil, et juurdetulistel enam kohta ei olnud. Nii juhtub ka meie seltskonnaga – paremad vaatekohad on juba napsatud, kui kohale jõuame. Nagu pärast kuulsime, oli kohale tulnud pea 10 000 inimest. Kohalt kohale tammudes kuulame kaitsejõudude ülema kindralleitnant Ants Laaneotsa ja presidendi kõnesid ning loodame, et me ikka midagi ka näeme. Tõele au andes see meil tõesti natuke ka õnnestub. Näeme nii paraadi ennast kui ka ülelendavaid lennukeid. Selleaastane paraad on vabariigi juubelit väärt. Tegemist on ju suurima paraadiga, mis on taasiseseisvumise jooksul toimunud. Nagu pärast kaitsejõudude ülemjuhataja kinnitas oli tegemist kõige paremini korraldatud paraadiga taasiseseisvumise aja jooksul. Kogu kaitseväge sai ennast näidata täies hiilgusest, sest oli ruumi nii marssijatele kui ka sõjatehnikale. Sellist võimalust Tallinnas vabaduse väljakul ei ole. Äkki siis hakataksegi paraadi korraldama Pärnus? Tõepoolest tekkis võimas tunne. Paraad vaadatud tuli ennast hakata sättima juba kontserdimaja poole, kus pidi algama EV 90. juubelile pühendatud konverents „Noorte vabariik“.

Noorte konverents

Samal ajal kui Pärnu kesklinn oli paraadijärgselts täis juubeldavat rahvamassi, pidasid noored Kontserdimajas konverentsi. Kohale tulnuid oli üle Eesti pea 700 noort. Noortele esinesid kõnedega Eesti Vabariigi President ja Pärnu linnapea. Presidendi kõnest jäi kõlama mõte – soovime üksteisele õnne, et meil on selline riik. Suurte ja tähtsate isikute järel kõneles IT-visionäär Linnar Viik, kes pakkus mõtlemisainet selle üle, kas on võimalik tõsta silmapiir üles ja piiluda selle taha ning olla juba praegu osa tulevikust. Kui Viik rõhutas suurtele tulevikutevetele, siis EBS õppejõud Tiina Tšatšua rääkis olevikust ja sellest, et noori tasub kuulda võtta juba täna – neil on, mida öelda. Mõnusat tunnet konverentsile tekitasid veel MTV tegevjuht Karoli Hindriks ning Bedwettersi solist Joosep Järvesaar. Konverentsi lõpetas laulja Chalice. Konverents lõppes täpselt sellisel kellaajal, et pärast ei tahtnudki muud, kui järgmiseks hommikuks välja puhata.

Skautid heiskasid riigilipu

24. veebruari hommikul tuli kohe varakult sammud sättida Keskväljaku poole, et osaleda hommikusel lipuheiskamisel. Traditsioonidest lähtuvalt pidi üks meie Maleva liige heiskama lipu ning ülejäänud seisma pidulikus valves koos linnarahvaga. Ega mina teagi, et peale meie oleks veel skaudi- ja gaidiüksusi piirkondades, kes osaleksid vabariigi sünnipäeva hommikul pidulikult lipuheiskamisel ja kui on, siis palun juba ette vabandust oma väite eest.

Pea tõdemata, et seekord üllatas mind linnarahva rohke osavõtt, keda oli kohale tulnud pea sadakond. Tavaliselt on linnarahvast olnud nii kolmkümmend inimest. Traditsiooniliselt olid kohale veel tulnud linnaisad, Pärnu noorte puhkpilliorkester, Pärnu meeskoor, noortekoor ja poistekoor. Seega igati soliidne seltskond. Nii seisimegi juba kell 7.30 pidulikus rivis lipumasti kõrval ja vaatasime ärevalt kella. Meid oli kohale tulnud pea 40 Maleva liiget.

Täpselt kell 7.34 tõmbas Kertu Kore lipu pidulikult lipulaulu saatel masti. Järgnes hümn ja abilinnapea kõne. Seejärel lauldi ühiselt „Hoiu Jumal Eestit”. Üks huvitavaid traditsioone lipu heiskamise juures on, et skautide ja gaidide auks lauldakse skautide hümn – nii ka seekord. Piduliku tseremoonia lõpetuseks mängis puhkpilliorkester veel ühe mõnusa ja viimaseid uneriismeid peletava mürtsuva marsi. Pärast pidulikku tseremooniat seadsime sammud Endla teatri kohvikusse, kus ootas meid mõnus hommikune suupiste.

Sellised olid siis Eesti Vabariik 90 sündmused Pärnumaa Skautide ja Gaidide Maleva mäta otsast vaadatuna. Soovime ka meie üksteisele jätkuvalt õnne selle eest, et meil on oma iseseisev riik, kus elada. Head Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva jätkuvalt, sest aasta pole ju läbi ja palju toredaid üritusi on veel ees!

Kaks kuud ja natuke peale on see aeg, mis ma skautlusega seotud olen. Skautlus on üks põnev ja kirju maailm, millest ei tea ma õigupoolest suurt midagi. Tean küll seda, mis on paberil, aga tunnet ennast ju alati paberil kirjas olevatest sõnadest kätte ei rebi.

Kui ma Markuse ja Valdiku kuulutust nägin, et algab kaheosaline skaudi- ja hundujuhi kursus, ei pidanud pikalt mõtlema, et ka oma nimi kursusel osalejate hulka kirja panna. Lootsin leida ja näha seda tunnet, mis iganädalastel koondustel aset leiab nii osalejate kui ka läbiviijate seas.

Kodus pakkisin kotti ja olin natuke kimbatuses. Mida võtta kaasa kolmepäevasele koolitusele? Mu varasem kokkupuude kursuste ja koolitustega on tähendanud pikka päeva ebamugaval pingil lõputute slaididega. Miski mu sees aga ütles, et seekord läheb teisiti. Magamiskott ja madrats olid ainsad, mida koolitusjuht Markus palus kaasa võtta. Igaks juhuks panin ka raamatu kaasa, et hea end õhtul magama lugeda.

Astusin oma kompsudega Mustamäe avatud noortekeskuse uksest sisse. Olin esimeste saabujate hulgas. Täpselt ei tea, mida tegema peaks ja kindluse mõttes sättisin end, ajakiri Eesti Skaut näpus, toolile istuma. Piilun poole silmaga saabujaid ja teesklen ajakirja lugemist. Ma tunnen ainult koolitajaid, teised on võõrad. Tutvustan ennast mitmendat korda, unustan kõik nimed... oh, keeruliseks läheb, meid on kokku üle viieteistkümne.

Ühine õhtusöök aitab aklimatiseerumisele kaasa. Suundume teisele korrusele, kus kursuse juhatavad sisse Valdik ja Markus. Õnneks joonistavad kõik oma nimed paberile ja rinnasiltide näol saab tutvumist veel spikerdada. Mängime mingit mulle tundmatu nimega ringmängu. Jah, näod ja nimed sai nüüd paremini kokku viia küll ja seeläbi ka natuke julgemaks.

Jagunesime salkadeks ning edasi läks tihedas tempos mäng ja loeng vaheldumisi. Sirje tutvustas üksuse paberimajandust, info edastamist lastevanematele, vormi tähendust. Aune suu läbi saime teada täpsemalt skautluse põhimõtteid, töötuse ja lubaduse tähendust, täiskasvanu kohustust laste ees. Tore oli ka see, et iga kord, kui loeng hakkas osalejaid natuke väsitama, tuli Valdik ja tõmbas mänguga kõik maast mattidelt üles ja pani osavalt mingit lõbusat ringmängu mängima. Kui Mart rääkis meile, kuidas salgavaimu kasvatada, siis järgmisena kõnelev Kristjan võeti nii tugeva tervitusega vastu, nagu oleks Jõuluvana tuppa astunud!

Olgu öeldud, et minu jaoks olid kõik mängud võõrad, uuduse võlu kestis koolituse lõpuni. Seda hetke, mil salk hakkas „tööle” ei pannudki tähele. Ühel hetkel kirjutasime ideid paberile, teisel hetkel tegime ettekandeid, siis juba mängisime läbi üht koondust ja õpetasime laule, et saaks ühisel lõkkeõhtul ka koos laulda. Naabersalgas sündis ka koolitajatest eraldi laul, mis lõkkeõhtul „juba linnukeste” viisi laenates ka koolitajatele ühiselt ette kanti. Üllatus, mida nad oodata ei osanud. Pühapäeva pärastlõunaks olid kõik väsinud.

Rullin oma magamiskotti kokku ja vaatan raamatu poole, mida ei avanudki. Jah, see oli teistmoodi koolitus. Koristame ühiselt ruumid ja lahkume kallistades, lubades kohtuda kursuse II osal. Veider mõelda, et vähem kui 48 tundi tagasi nookitsesid kõik veel omaette.

SKAUDI- JA HUNDUJUHI KURSUSE I OSA

HUNDUDELE

Hundudega tegelemisel peab alati mitu varutegevust varrukast võtta olema, et mängud ja tegevused varrukast otsa ei saaks, kirjeldan ühte mängu.

Tutvumismäng omavahel võõrastele hundudele, tähelepanumäng juba tuttavatele hundudele.

LENDUR

Hundudele hoogu juurde andev mäng.

Vajaminev hundude arv: umbes 5–10. Kui on kümnest suurem hundude arv, võib moodustada mitu gruppi.

Mängu käik: hundud istuvad ringis. Üks hundu (hundujuhi poolt määratud) teeb endale pöidlast ja nimetisõrmest ringikujulised lenduriprillid ette. Temast kahel pool istuvad hundud mängivad tiibu. Pärast natukene niiviisi lennuki mängimist nimetab lendur (keskmine, näppudest prillidega hundu) järgmise lenduri nime. Järgmine lendur peab olema valmis kohe lendurit hakkama mängima ning tema kõrval olevad hundud peavad kohe olema valmis tiibu mängima. Natukese aja pärast nimetab uus lendur omakorda uue piloodi nime ning kõik kordub taas.

NB! Mäng on heliefektidega – lendur teeb lennuki-mootori häält ning temast kahel pool olevad hundud tiibade laperdamise häält.

Eesmärk: mängu käigus areneb hundudel tähelepanu ning üksteist veel mittetundvatel hundudel kinnistuvad kaaslaste nimed.

Mänge hundudele ja ka skautidele, nagu neid on kirjeldanud Bi-Pi.

KÄSKJAG

Hundule antakse käsk – tuua teade määratud aja möödudes kokkulepitud paika. Teistel, ehk vastastel, tuleb takistada tema päralejõudmist ja nad võivad endid peita käskjala eest, et too neid ei märkaks. Käskjalg valib ise tee pääsemaks pärale. Kui kaks vastashundut saavad käskjalaga puutuda enne, kui see määratud paika jõuab, siis on ta võetud kinni ja temast saab uue käskjala püüdja. Võitja on see hundu, kes teate suudab kohale viia.

VÄRITSUS

Hundud jagatakse kahte gruppi. Üks neist läheb ees ja peidab ennast maastikul tee ääres vastavalt kokkulepitud tee pikkuses põõsastesse jm. Teine grupp liigub mõne aja pärast mööda teed ja püüab avastada tee äärtesse peitunud „luurajaid”. Teelt ei tohi otsijad ära minna. Niipea, kui teel liikujad märkavad kedagi „luurajatest”, peavad nad hüüdma selle nime, keda märgati. Too on sellega mängust väljas. Grupid vahetavad rolle ja nii võib mäng jätkuda nii kauaks, kui selleks jätkub tahtmist.

Esimesel korral antakse peitujatele suhteliselt kaua aega oma peidukoha valimiseks. Järgnevatel kordadel aga peavad nad seda tegema ikka kiiremini. Kui keegi jääb jokatama, siis saavad muud seda viivitust enda heaks ära kasutada ja kiiresti kuhugi peituda. Kui järelejäänud tulevad kohale, kus aeglane peitupugeja avastati, võib mõni teine juba selle ajaga olla kui tina tuhka kadunud.

HARJUTUS

Sellist luuramist võib trennida, kui asetada mõned maskeeritud hundud põõsastesse või mujale maastikule ja teised peavad püüdma neid märgata.

Harjutage kiiret söötmist ühest peidupaigast teise, püüdke end varjata roomates mööda oja kallast, kün-gaste taga ja põõsast põõsasse.

Püüdke endid peita ja luurata pimedal ajal. Neid kirjeldatud mängu võib mängida ka hämaras või pimedas. Ärge hakake neid aga harjutama lausa öösel!

Mänge tutvustasid skj. LAURA ÕIGUS ja skm. LEHO MÄNNIKSOO

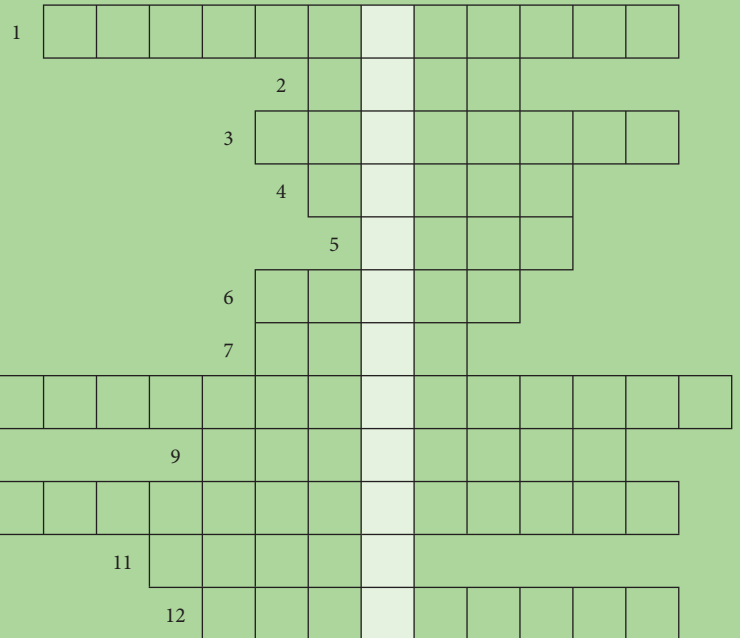

HUNDURISTSÕNA

- Mis on maailma skautluse rajaja perekonnanimi?
- Linn, mis asub skautide ja gaidide püsilaagripaiga Tagametsa lähedal.
- Mis on eesti skautide hümniviimase salmi kolmas sõna?
- Linn, kus toimus eelmise aasta jüripäeva laager ja mida nimetatakse ülikoolilinnaks.
- Mis on ürituse „Skautide jamboree raadio teel” lühike nimetus?
- Ära viska ..... maha!
- Kohanimi, kus asub eesti sõjameeste mälestuskirik ja kus igal aastal süüdatakse jürituli.
- Mida tähendab lühend EGL?
- Linn, kus toimus 2006. aastal jüripäeva laager, asub läänemaal.
- Kes on eesti rahvuslind?
- Kuidas nimetatakse rahvusvahelist koodi teadete edastamiseks telegraafi teel?
- Hundude teine seadus: hundu on .....

Ülevaalt alla: 23. aprillil tähistatava päeva pikem nimetus.

Koostas nskm SIRJE POOL

Ootame Eesti Skaudi toimetusse ka hundude ja skautide endi poolt koostatud ristsõnu ajakirjas avaldamiseks!
 Elektrooniliselt koostatud ristsõnad palume saata info@skaut.ee või paberkujul aadressile Eesti Skautide Ühing, N/K 260, 10503 Tallinn.
 Juurde märkida ristsõna koostaja nimi ja üksus.
 Ise tehtud, hästi tehtud!

FILM

*Põhineb reaalsetel sündmustel ja Murphy seadustel, nagu ikka.

ANDE 03.09.

Hei! Ega sa ei tahaks Jüripäeva reklaamimiseks väikest reklaamfilmi teha?

Kõlab põnevalt! Me võiksime...

...võtta stsenaariumi aluseks Püha Jüri legendi...

...kasutada arhiivimaterjale varasematest Jüripäevadest...

...ning osa materjalist juurde filmida.

Õnneks on ka ilmad kevadised, nii et esimesed võtted saaks juba järgmisel nädalal ära teha.

Saabubki esimene võttepäev.

Nii palju siis kevadistest ilmadest...

Vaatamata

tagasilöökidetele, sai Jüripäeva reklaamvideo siiski valmis - Püha Jüri seiklustele saab kaasa elada aadressil:

www.youtube.com/jyripaev2008

RAPLA VABASKAUDID

Rapla Vabaskaudid on välja kasvanud hundupesast Rapla Vabakoguduses. Kuulume 2002. aastast Vana-Harju Skautide Malevasse. Pesa sai nimeks „Põdravaskad”. Esimene loom, keda matkal nägime, oli põder. Väidan, et nägin koguni kahte. Aga meie uudishimulikud läksid neid jälitama! Nii see nimi tuligi.

Paljud meist on andnud tõutuse Bi-Pi sünnipäeval ehk VHM sünnipäeval erinevatel aastatel.

Aktiivsemaid skaute on praegu kuus. Aastate jooksul oleme teinud palju huvitavat ja kasulikku. Head kogemused saime ERNA matkast, kanuuretkedelt, väliõõbimistest, aga ka vanurite aitamistest. Lippaia tegemisel, trimmeriga niitmisel on tublim käsi olnud Rain Saarel. Küttepuude saagimisel ja ladumisel olid kõik kõvad tegijad. Rattaretk Soome sai teoks tänu maleva juhi Aat Sarve osavõtule, no ei lähe meelest, nii tore oli seal. VHM rändurid ja juhid on korraldanud iga uue aasta alul Jäägriretke, mis osalejatele pinget pakub. Meile pakub!

Lähiajal on tulemas mudellennukite võistlus. Säära- ne, et kelle kummimootoriga tiivuline kõrgemale tõuseb ongi võitja. Lennukid tegime ise, see tähendab, panime toormaterjalist kokku.

Raplakad on sportlikud. Pea iga pühapäev on väike võrkpallitrenn koos koguduse noortega.

Meil on ka järelkasvu hundudena, kes ei saa skautidele alla jääda. Tordi valmistamisel on nad näiteks kõige agaramad. Kuid, jah, hundukoondusi praegu ei toimu.

Vanemskaudid on huvitatud veel salgajuhi ametist. Juba nad ongi mitmeid tuttavaid kaasa haaranud end proovile panema. Näiteks külma ja märjaga telgis õõbima.

Nagu Püha Jüri võitis lohe, tuleb meilgi jonn ja laiskusega kakelda, igaüks omaga. Meie võidame, kui teame, kelle väega võit tuleb. Skautlus on lahe!

Viis aastat skj, RIIVO BORTNIKOV

EIDAPERE METSAS JAANUARIS

Kui laupäeva õhtul sõbra Janekiga rääkisin, siis tema tahtis ka metsa minna. Pakkisime asjad kokku ja läksime häälega.

Tükk tegu oli tule ülessaamisega, kõik mets ju märg. Öösel sadas veel lähedalt lund, hommikuks oli valge vaip maas ja kergelt külm. Lõkkesoe oli mõnus. Kui tuli aeg raudteejaama minna, siis avastasin, et rahakott on kadunud. Küllap sead ja kitsed võtsid. Siis saatsin Janeki rongile ja läksin ise häälega Raplasse. Nüüdsest tean, et metsas ei või kedagi usaldada.

Kokkuvõttes täitsa normaalne käik oli, nalja sai palju.

Skaut RAIN SAAREL